

CRTA:

IZVEŠTAJ O DUGOROČNOM POSMATRANJU LOKALNIH IZBORA

Mart 2026.

Arandelovac
Bajina Bašta
Bor
Kladovo
Knjaževac
Kula
Lučani
Majdanpek
Sevojno
Smederevska Palanka

Izveštaj o dugoročnom posmatranju lokalnih izbora 2026. godine

1. Sažetak	2
2. Politički kontekst	5
3. Organizovanje izbora	7
3.1. Izborne liste	8
3.1.1. Aranđelovac	9
3.1.2. Bajina Bašta	9
3.1.3. Bor	10
3.1.4. Kladovo	11
3.1.5. Knjaževac	11
3.1.6. Kula	12
3.1.7. Lučani	13
3.1.8. Majdanpek	14
3.1.9. Smederevska Palanka	14
3.1.10. Sevojno	15
3.2. Posmatranje izbora	16
3.3. Stanje biračkog spiska u susret lokalnim izborima 2026	19
4. Tok izborne kampanje	22
4.1. Glavna obeležja izborne kampanje	22
4.2. Dinamika političkih aktivnosti uoči raspisivanja izbora	22
4.3. Ključna obeležja kampanje po opštinama	23
4.3.1. Aranđelovac	24
4.3.2. Kula	25
4.3.3. Bor	26
4.3.4. Smederevska Palanka	27
4.3.5. Bajina Bašta	28
4.3.6. Lučani	29
4.3.7. Sevojno	30
4.3.8. Knjaževac	31
4.3.9. Majdanpek	32
4.3.10. Kladovo	33
4.4. Ilustrativni primeri ključnih obeležja i praksi kampanje	34

Slučaj 1. Kula: digitalno i rodno zasnovano nasilje kao sredstvo političkog pritiska	35
Slučaj 2. Zloupotreba dece u kampanji kao obrazac političke instrumentalizacije i marketinga	36
Slučaj 3. Zloupotreba zaposlenih u javnom i privatnom sektoru u izornoj kampanji: ustaljena praksa bez institucionalnog odgovora	38
Vrtić "Poletarac" u Rumi	39
Organizovan odlazak na stranački skup 21. marta	39
Slučaj 4. Zloupotreba države u funkciji lokalne kampanje	40
Slučaj 5. Zloupotreba medija u funkciji lokalne kampanje	44
Slučaj 6: "Svetski, a naši"; strani "posmatrači" s domaćim zadatkom	46
5. Crtine prijave	46
Metodologija	48
O posmatračkoj misiji Crte	49

1. Sažetak

Lokalni izbori zakazani za 29. mart 2026. godine u 10 jedinica lokalne samouprave (JLS) odvijaju se u atmosferi dugotrajne političke polarizacije, visokih tenzija i praksi koje onemogućavaju ravnopravnost učesnika u izborima. Posmatračka misija Crte beleži ne samo nedemokratske obrasce koji već godinama opterećuju izbore u Srbiji, već i njihovo intenziviranje i produbljivanje.

Veće interesovanje javnosti i organizovanje građana i studenata na lokalnom nivou doprinelo je vidljivijoj političkoj konkurenciji i većoj neizvesnosti izborne utakmice. U klimi koja umnogome podseća na prošlogodišnju (lokalni izborni ciklus u pet opština), vlast je pojačala mobilizaciju funkcionera, intenzivirala terenske aktivnosti i neštedimice koristila državne i javne resurse u kampanji. Time je produbljena nejednakost izbornih aktera, granica između institucionalnog delovanja i stranačke promocije postala je još nejasnija, a lokalni izbori su dobili širi politički značaj.

Demokratska načela ozbiljno su potisnuta političkom asimetrijom i institucionalnom pristrasnošću. **Kampanja je faktički počela i pre raspisivanja izbora.** Crta je započela posmatranje dešavanja u dotičnim jedinicama lokalne samouprave 1. decembra 2025. godine kada su već bili uočljivi znaci predizbornog štimunga, u vidu pojačane političke aktivnosti vlasti na terenu i sve izraženijeg korišćenja javnih resursa u svrhu političke promocije.

Dugoročni posmatrači Crte podneli su oko 2.000 izveštaja o događanjima na terenu, ukazujući na gotovo **triput brojnije aktivnosti nosilaca vlasti u odnosu na aktivnosti drugih aktera.** Među dominantnim obrascima izdvajaju se učestale posete visokih državnih funkcionera, pojačani javni radovi, promocija subvencija, pomoći i usluga, kao i intenzivne stranačke akcije na terenu. **Od raspisivanja izbora u 10 pretežno malih mesta je zabeleženo više od 300 aktivnosti najviših državnih funkcionera.** Politička asimetrija naglašena je i dominacijom jedne strane u medijskom predstavljanju, u kojem su lokalni izbori uglavnom bili izoštrjeni kao pitanje državne stabilnosti, uz potiskivanje lokalnih tema i alternativnih glasova. Zabeleženo je **više od 30 slučajeva pritisaka i napada**, kao i **više od 10 slučajeva negativne kampanje**, koja je uključivala ličnu diskreditaciju, javno targetiranje i zastrašivanje opozicionih i studentskih aktera, novinara, aktivista i građana. Posebno su zabrinjavajući mehanizmi **zloupotrebe dece u političke svrhe, digitalnog i rodno zasnovanog nasilja nad opozicionim akterima (posebno akterkama), pritisaka na zaposlene u javnom i privatnom sektoru**, kao i navodi o kontroli birača, kupovini glasova i instrumentalizaciji ranjivih grupa.

Kao po pravilu, **izostajala je blagovremena i delotvorna reakcija nadležnih institucija, usled čega su se i u ovom izbornom ciklusu nastavile ustaljene nepravilnosti**, ali i javili novi, složeniji oblici manipulacija i izbornog inženjeringa. Crta je izdvojila obrasce koji najviše opterećuju integritet izbornog procesa:

- **sistemske slabosti u organizaciji izbora:** rad lokalnih izbornih komisija karakterišu nedovoljni kapaciteti, neujednačeno postupanje i, u pojedinim slučajevima, politički pristrasne i protivzakonite odluke. Drastičan je slučaj Knjaževca, gde je nezakonitim postupanjem lokalna izborna komisija uticala na redosled izbornih lista. U više opština zabeleženi su propusti poput objavljivanja ličnih podataka posmatrača i kašnjenja ili izmene odluka nakon zakonskih rokova;
- **sumnje u autentičnost značajnog broja lista:** za čak 19 od 50 lista postoji osnovana sumnja u autentičnost. U svakoj od 10 sredina identifikovana je najmanje jedna takva lista. Uočeni su primeri koji ukazuju na moguće nezakonite overe potpisa podrške birača. U Boru su izborni akteri podnosili krivične prijave zbog slučajeva da su overu potpisa podrške birača vršila neovlašćena lica iz opštine;
- **birački spisak kao poseban izvor sumnji u integritet izbora:** analiza dostupnih podataka ukazuje na nelogične i teško objašnjive diskrepance između demografskih kretanja i brojnosti birača, naročito u pograničnoj Bajinoj Bašti, gde u poslednjih pet godina broj birača raste uprkos negativnim demografskim trendovima. Uočen je i pojačan intenzitet promena u biračkom spisku neposredno pred izbore, nesrazmeran udelu ovih opština u ukupnom biračkom telu Srbije. Dodatnu zabrinutost izazivaju i navodi iz nekih opština o mogućim manipulacijama biračkim spiskom putem fiktivnog prijavljivanja prebivališta uz novčanu nadoknadu;
- **problematična uloga i nagli porast posmatračkih misija:** akreditovan je veliki broj posmatračkih misija (29), od kojih mnoge izazivaju sumnju u autentičnost posmatračkog karaktera. Postoji bojazan da se ponovi praksa iz 2025. godine kada su pojedini „posmatrači“ uticali na rad biračkih odbora. Prvi put su prisutne i strane posmatračke misije, sasvim nepoznate domaćoj javnosti, ali poznate međunarodnim posmatračkim asocijacijama koje su ih već primetile i označile kao „lažne posmatrače“, koji služe negiranju izbornih nepravilnosti u korist autoritarnih vlada;
- **dominacija vlasti i zloupotreba javnih resursa u kampanji:** uočljivo je sistematsko preplitanje partijskih i institucionalnih aktivnosti, uz izrazito korišćenje javnih resursa u stranačke svrhe. Lokalna kampanja je u velikoj meri oslanjena **na centralnu političku figuru predsednika Republike**, čime se dodatno briše granica između nacionalnog i lokalnog nivoa, kao i između stranke i države;
- **tenzije i neravnotežan položaj opozicionih i studentskih aktera:** zabeleženi su fizički incidenti, pretnje, targetiranje na društvenim mrežama i vandalizam nad prostorijama i materijalima opozicionih aktera; opozicione i studentske liste suočavale su se s administrativnim preprekama, pritiscima i ograničenim pristupom resursima;
- **klijentelistički mehanizmi, kupovina glasova i manipulacija ranjivim grupama:** u više opština zabeleženi su navodi o nuđenju novca za glas ili za apstiniranje, o podeli paketa pomoći i drugim podsticajima nuđenim u zamenu za podršku vladajućoj stranci, uključujući i priremere političke instrumentalizacije socijalno ranjivih grupa;
- **digitalno nasilje, rodno zasnovano targetiranje i zloupotreba dece u kampanji:** zabeleženi su slučajevi targetiranja žena aktivnih u javnom i političkom životu,

koordinisanog digitalnog uznemiravanja i plasiranja AI-generisanih kompromitujućih sadržaja, kao i eksploataisanja dece u promotivnim sadržajima.

Crta je podnela 21 prijavu Agenciji za sprečavanje korupcije (sedam pre zvaničnog početka kampanje i 14 nakon raspisivanja izbora) zbog sumnje na zloupotrebu javnih resursa i korišćenje javnih funkcija u svrhu političke promocije. Takođe, reagujući na zloupotrebe dece u političkoj kampanji, Crta je podnela prijavu Regulatornom telu za elektronske medije, inicijativu za nadzor Povereniku za zaštitu podataka o ličnosti, kao i apel Povereniku za zaštitu ravnopravnosti.

Izborni dan Crta će posmatrati u svih 10 jedinica lokalne samouprave. Crtine posmatračke misije biće organizovane po zajedničkom principu i u ograničenom kapacitetu, kroz mobilne timove koji će obilaziti biračka mesta i pratiti situaciju i atmosferu na celom području administrativnih jedinica. Fokus posmatranja biće na sticanju uvida i prikupljanju informacija o kontekstu u kojem se odvija glasanje, zbog čega Crta neće izveštavati o procentima izlaznosti i rezultatima, već o pojavama i događajima koji obeležavaju izborni dan.

Izveštaj o dugoročnom posmatranju lokalnih izbora sačinjen je na osnovu više od 2000 izveštaja posmatrača i više od 200 razgovora s građanima posmatranih lokalnih zajednica i drugim relevantnim akterima.

2. Politički kontekst

“Najprije je bija jedan kralj. Dobar kralj, napredan, socijalistički orijentiran. Dušu bi da za radni narod i sirotinju. I taj je kralj, drugovi, ima brata koji je bija niko i ništa, neprijatelj naroda, ljuta reakcija.”

(„Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja“, komedija Ive Brešana, 1971.)

Lokalni izbori u svetlu globalne panike. Dan uoči četvrte godišnjice rata u Ukrajini i pet dana nakon što su raspisani izbori u 10 jedinica lokalne samouprave u Srbiji počeo je američko-izraelski napad na Iran. Strah malog čoveka od nečega što liči na nezaustavljiv svetski požar reflektovao se u intenzivnoj kampanji predsednika Srbije Aleksandra Vučića.

U Bajinoj Bašti ili Smederevskoj Palanci svakako se neće odlučivati o sudbini mira u svetu, kao što se žitelji tih i drugih osam mesta neće izjašnjavati na za njih parcijalno organizovanim predsedničkim izborima. Ipak, u lokalnoj izbornoj trci bile su značajno zastupljene geopolitičke teme, a u celini je kampanja jako ličila na trku za predsedničku poziciju ili – budući da „jedinom kandidatu“ Ustav ne daje mogućnost za još jedan mandat – na referendum o poverenju šefu države.

Glavni ton kampanji dala je demonstracija političke dominacije vlasti, kao i snažna koncentracija na autoritet predsednika države. Vlast je, dakle, ovim izborima pristupila centralizovano i nacionalno – i u organizaciji aktivnosti i u definisanju tema u kampanji. Iz dana u dan predizborne opštine su pohodili najviši državni funkcioneri (uključujući predsednika države i premijera), što je moglo da se razume kao signal o važnosti odnosa centralne vlasti prema lokalnoj zajednici.

Tematski, osim uznemirujućih okolnosti „na ivici svetskog rata“, u kojima je ključni interes nacije da se homogenizuje oko mudrog, iskusnog državnika, koji će u planetarnom haosu uspeti da sačuva zemlju kao oazu stabilnosti i mira, vlast je uveliko eksploatisala i motiv unutrašnjeg neprijatelja, koji pokušava sprovesti obojenu revoluciju u sadejstvu s neprijateljima Srbije iz regiona. Otud su i „studenti talibani“, „ustaško“ zavereništvo i pojačano naoružavanje Srbije kao brana neprijateljskom savezništvu Zagreba, Prištine i Tirane, bili prisutni u predizbornoj retorici vlasti.

Kao što su pokazali i lokalni izbori održavani prošle godine, s izbijanjem talasa građanskih i studentskih protesta krajem 2024. znatno su porasli ulozi u izjašnjavanju birača čak i u najmanjim jedinicama lokalne samouprave. Jasna je težnja vlasti da održi percepciju sopstvene stabilnosti i dominacije.

Na ranijim izborima stranke vlasti odnosile su ubedljivu pobedu u ovih 10 sredina. Npr, na prošlim izborima (2022.) lista s imenom Aleksandra Vučića najubedljiviji rezultat je ostvarila u Smederevskoj Palanci (63,87 odsto glasova), a najskromniji u Boru (35,38 odsto), ali je i u tom gradu formirala vlast u koaliciji sa Socijalističkom partijom Srbije (10,77 odsto glasova), s kojom sada zajednički nastupa na izborima.

Rezultat 10 naprema 0 vlast bi svakako umela da iskoristi kao dokaz sopstvene konsolidacije i sredstvo za širenje apatije među građanima koji joj nisu naklonjeni, te za utišavanje i obesmišljavanje zahteva za raspisivanje vanrednih parlamentarnih izbora.

U situaciji u kojoj se suočava s mnogobrojnim problemima na međunarodnom planu, pre svega sa sve direktnijim kritikama iz EU, vlast kao da ne sme sebi da dozvoli da pokaže ni najmanju ranjivost na lokalnim izborima. Kritike sa strane proizašle su iz sve očiglednijih problema Srbije u oblasti vladavine prava i demokratskih standarda.

Ovi izbori raspisani su u jeku grozničave borbe vlasti protiv nezavisnosti pravosuđa, koja se manifestuje kroz kombinaciju zakonodavnih inicijativa, institucionalnih pritisaka i negativne kampanje u medijima. Usvajanje seta spornih pravosudnih (tzv. Mrđićevih) zakona, pritisci na tužioce u procesu izbora Visokog saveta tužilaca, uključujući i otvoreno mešanje Bezbednosno-informativne agencije, najekstremniji su primeri stiskanja čvrste autoritarne ruke oko nezavisnosti sudstva i samostalnosti tužilaštava.

Istovremeno, vlast je nastavila, pa i intenzivirala napore usmerene protiv slobode medija. Osim netransparentnih aktivnosti u vezi s vlasničkom transformacijom United Media, pod čijim je okriljem većina najuticajnijih nezavisnih medija, te finansijskog i psihološkog iscrpljivanja medijskih radnika i kuća SLAPP tužbama, posebno zabrinjava broj fizičkih napada i bezbednosnih pretnji kojima su izloženi novinari – samo u februaru 2026. Nezavisno udruženje novinara Srbije evidentiralo je 34 incidenta, među kojima su i pretnje smrću i fizički nasrtaji na pojedince.

Nasuprot vladajućoj koaliciji koja je kampanju čvrsto vezala za ličnost predsednika Republike, proizvodeći utisak da je svaki vid političke konkurencije zapravo napad na državu, na drugoj strani Srbije, odnosno u demokratskoj javnosti shvaćenoj u najširem smislu, sve su vidljivije nesuglasice između opozicionih stranaka i studentskog pokreta, kao i nervoza zbog neizvesnosti oko imena koja će se naći na „studentskoj listi“ na vanrednim parlamentarnim izborima koji nikako da budu raspisani.

3. Organizovanje izbora

Predsednica Narodne skupštine Ana Brnabić raspisala je 23. februara 2026. godine lokalne izbore za 29. mart 2026. u devet jedinica lokalne samouprave: Aranđelovcu, Bajinoj Bašti, Boru, Kladovu, Knjaževcu, Kuli, Lučanima, Majdanpeku i Smederevskoj Palanci. Istog dana, predsednik Skupštine grada Užica raspisao je izbore i u gradskoj opštini Sevojno.

Rad lokalnih izbornih komisija obeležen je nedostatkom kapaciteta i profesionalnog znanja, a u pojedinim slučajevima i politički motivisanim grubim kršenjem zakona. U svih 10 JLS ukupno je proglašeno 50 izbornih lista, uključujući svuda i liste koje izazivaju sumnju u autentičnost (tzv. fantomske liste).

U svih deset JLS **akreditovan je značajan broj domaćih, a u devet od deset JLS i stranih posmatračkih misija** (ukupno 29, od čega 24 domaće i 5 stranih). Za mnoge od tih misija postoji sumnja da se iza maske posmatrača krije namera da odigraju drugačije uloge tokom izbornog dana, imajući u vidu zloupotrebu položaja građanskih posmatrača na izborima 2025. godine u Zaječaru i Kosjeriću¹. Ovo je prvi put da su na lokalnim izborima akreditovana i četiri strana udruženja, potpuno nepoznata domaćoj javnosti (nesporna je jedino misija Saveta Evrope).

Najflagrantniji primer kršenja zakona i donošenja odluka u korist liste vladajuće većine dala je Opštinska izborna komisija u Knjaževcu. Zaključkom od 4. marta 2026. OIK Knjaževac je tražila dopunu potpisa podrške za studentsku listu „Knjaževac uz studente – čista lista – dr Ivan Milošević“ iako je ta lista **već predala više nego dovoljan broj potpisa**. Time je listi vladajuće

¹ Crta, Lokalni izbori u Kosjeriću i Zaječaru - završni izveštaj, 31. jul 2025, [https://crta.rs/završni-izveštaj-lokalni-izbori-u-kosjericu-i-zajecaru/](https://crta.rs/zavrсни-izveštaj-lokalni-izbori-u-kosjericu-i-zajecaru/)

većine „ALEKSANDAR VUČIĆ – KNJAŽEVAC, NAŠA PORODICA!“ omogućeno da ponovo podnese listu i bude proglašena kao prva na zbirnoj izbornoj listi nakon što je prethodno odbijena zbog neispunjavanja zakonskog uslova o zastupljenosti polova.

S obzirom na to da je zaključak komisije ocenjen kao nezakonit, studentska lista nije postupila po njemu, zbog čega je odbijeno njeno proglašenje. Nakon odbijenog prigovora, lista je podnela žalbu Višem sudu u Zaječaru, koji je 14. marta usvojio žalbu i proglasio listu. Lokalna komisija je potom listu svrstao na četvrto mesto na zbirnoj izbornoj listi, zbog čega je podnet prigovor, uz obrazloženje da je lista prva ispunila uslove za proglašenje. Prigovor je 18. marta odbijen, a studentska lista je podnela žalbu Višem sudu koji žalbu nije usvojio smatrajući da je redosled na zbirnoj listi utvrđen u skladu sa zakonom i ranijom presudom istog suda. Takvo postupanje suda, po oceni Crte, može biti problematično zbog toga što faktički daje pravo izbornim komisijama da protivzakonitim odlukama (ili na druge protivzakonite načine) **odlažu proglašenje prvopodnetih izbornih lista**, odnosno da po svom nahođenju, a ne u skladu sa zakonom, formiraju redosled izbornih lista na zbirnoj listi.

I u drugim JLS zabeleženi su propusti koji se mogu pripisati nedostatku znanja, **poput višestrukog objavljivanja ličnih podataka domaćih posmatrača** u Kladovu, Bajinoj Bašti i Kuli, **kao i ličnih podataka stranih posmatrača** u Smederevskoj Palanci. Zabeležena je i **neusaglašenost i neažurnost** u postupanju izbornih komisija prilikom objavljivanja odluka o ukupnom broju birača, kao i pri naknadnim izmenama, nakon isteka zakonskog roka, odluka o određivanju biračkih mesta (Kula i Majdanpek). Rokovnik za opštinu Kladovo nije usaglašen s odredbama zakona.² Svi ti propusti ukazuju na potrebu za značajnim unapređenjem rada lokalnih izbornih komisija.

U vezi sa autentičnošću izbornih lista, od ukupno **50** proglašanih lista, za njih **19 (dakle, 38 odsto)** postoji osnovana sumnja u autentičnost. Bar jedna takva lista proglašena je **u svakoj od 10 JLS**. Pri proceni osnova za sumnju, Crta je koristila unapred definisane indikatore koji ukazuju na autentičnost izbornih lista.³

Primer iz Bora najjasnije ukazuje na konkretne obrasce koji izazivaju sumnju u autentičnost izbornih lista. Pravni tim izborne liste “BOR, NAŠA ODGOVORNOST” naveo je da postoje indicije o preklapanju potpisa birača između više lista. Isti građani pojavljivali su se među potpisnicima

² Naime, u opštinama Aranđelovac, Smederevska Palanka, Lučani i u gradskoj opštini Sevojno, objavljene su odluke o objavljivanju ukupnog birača sa pregledom po biračkim mestima, dok iste odluke ostalih izbornih komisija ne sadrže takav tabelarni prikaz. Pored toga, primećeno je da rokovnik za opštinsku izbornu komisiju u Kladovu nije usaglašen sa imperativnim odredbama o računanju rokova, niti se podudara sa rokovnicima izdatim u ostalih devet opština. Primećeno je, uz to, da su izborne komisije u Kuli i Majdanpeku formalno izmenile odluke o određivanju biračkih mesta, po isteku roka za donošenje prvobitnih odluka.

³ Indikatori koje je Crta koristila u oceni autentičnosti izbornih lista obuhvataju: ranije učešće istih aktera ili povezanost sa organizatorima tzv. fantomskih lista na prethodnim izborima; moguće organizacione veze sa vladajućom strankom, uključujući navode o pomoći u prikupljanju potpisa; izostanak kontinuiranih političkih aktivnosti van izbornog perioda, odnosno pojavljivanje isključivo uoči izbora bez vidljive kampanje, infrastrukture ili aktivističke mreže; kao i upotrebu naziva lista koji mogu dovesti birače u zabludu, kroz imitiranje postojećih političkih aktera ili prikrivanje stvarnog identiteta liste. Na osnovu navedenih kriterijuma, sumnja u autentičnost izbornih lista prisutna je u svih deset posmatranih opština.

liste „Aleksandar Vučić – Bor, naša porodica“ i lista „Borci za Bor“ i „Irena Živković – Radnička – Bor Boranima“, pri čemu potpisi istih osoba na različitim listama nisu podudarni. Dodatno, uočene su ozbiljne nepravilnosti u postupku overe potpisa za liste „Borci za Bor“ i „Irena Živković – Radnička – Bor Boranima“, uključujući postupanje neovlašćenih lica i overu u periodu kada nije bilo zakonskog ovlašćenja za vršenje overe.

Na liniji slučaja iz Bora, bitno je napomenuti da su overu potpisa podrške birača za kandidovanje u svim JLS u većini slučajeva činili opštinski overitelji; među listama se razlikuje omer potpisa overenih kod opštinskih overitelja i kod javnog beležnika.

3.1. Izborne liste

U 10 JLS u kojima se održavaju izbori proglašeno je 50 izbornih lista, dok je jedna lista odbijena zbog neispunjavanja zakonskog zahteva u pogledu rodne zastupljenosti. **Najveći broj lista proglašen je u Boru** (sedam), a **najmanji u Kladovu** (tri). U Smederevskoj Palanci, Bajinoj Bašti i Lučanima proglašeno je po šest, u Aranđelovcu i Kuli po pet, te u Knjaževcu, Majdanpeku i Sevojnu po četiri liste.

U devet JLS proglašene su studentske liste, zajedničke liste studenata i opozicije ili opozicione liste koje uživaju podršku studenata. U Knjaževcu je studentska lista prvobitno odbijena odlukom opštinske izborne komisije. Podneti su prigovori i žalbe, te je Viši sud u Zaječaru ocenio nezakonitom odluku OIK i lista je ipak proglašena. U Majdanpeku nema studentske liste.

U svakoj od JLS zabeležena je bar jedna izborna lista za koju, prema indikatorima za ocenu autentičnosti, postoji osnove za sumnju da je “fantomska”.

3.1.1. Aranđelovac

U izbornoj trci u Aranđelovcu učestvovalaće **pet** izbornih lista, od toga dve manjinske. Jedna manjinska lista se predstavlja kao da zastupa interese ruske, a druga interese crnogorske i bošnjačke nacionalne manjine. Za obe te liste, kao i za još jednu “nemanjinsku”, ima osnova za sumnju u autentičnost.

U Aranđelovcu samostalno nastupa studentska lista.

Proglašene izborne liste su sledeće:

Naziv proslasene izborne liste	Crtina ocena liste	Broj neophodnih potpisa	Broj predatih potpisa	Broj overenih potpisa kod opštinskih overitelja	Broj overenih potpisa kod javnog beleznika
1. ALEKSANDAR VUČIĆ - ARANĐELOVAC, NAŠA PORODICA!	Lista vladajuće većine.	500	3644	2939	705

2. RUSKA STRANKA - ZA BOLJI ARANĐELOVAC!	Manjinska lista za koju oostoji sumnja u autentičnost liste.	250	292	292	0
3. STUDENTI ZA ARANĐELOVAC-MLADOST POBEĐUJE	Studentska lista	500	996	608	388
4. KOALICIJA 381-UJEDINJENI PODRŽAVAMO MLADE	Manjinska lista, za koju postoji sumnja u autentičnost liste.	250	273	273	0
5. GRUPA GRAĐANA SRPSKI LIBERALI ZA ZELENI ARANĐELOVAC	Postoji sumnja u autentičnost liste.	500	574	574	0

Do zatvaranja ovog izveštaja izbornoj komisiji u Aranđelovcu su podneta dva prigovora. Oba su odbačena - prvi zbog neurednosti, a drugi zbog neblagovremenog podnošenja .

3.1.2. Bajina Bašta

Proglašeno je **šest** izbornih lista, među kojima je i lista na kojoj studenti i opozicija nastupaju zajedno, kao i dve liste u čiju autentičnost se osnovano sumnja.

Naziv proslašene izborne liste	Crtina ocena liste	Broj neophodnih potpisa	Broj predatih potpisa	Broj overenih potpisa kod opštinskih overitelja	Broj overenih potpisa kod javnog beležnika
1. ALEKSANDAR VUČIĆ - BAJINA BAŠTA, NAŠA PORODICA!	Lista vladajuće većine.	300	1649	0	1649
2. UJEDINJENI ZA BAJINU BAŠTU	Studentska i opoziciona izborna lista.	300	707	0	707
3. ZDRAVA SRBIJA- MILAN STAMATOVIĆ		300	354	0	354
4. SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA SRBIJE-MARIJA MILOSAVLJEVIĆ		300	329	nije objavljeno	nije objavljeno
5. GRUPA GRAĐANA IZADI/IZBORI SE ZA BAJINU BAŠTU- SRPSKI LIBERALI	Postoji sumnja u autentičnost liste.	300	nije obavljeno	nije objavljeno	nije objavljeno
6. GRUPA GRAĐANA "NESTRANAČKI POKRET ZA BAJINU BAŠTU"	Postoji sumnja u autentičnost liste.	300	324	nije objavljeno	nije objavljeno

Izornoj komisiji u Bajinoj Bašti podneta su četiri prigovora; tri su odbijena dok o jednom OIK još uvek nije donela odluku. Podnete su i dve žalbe nadležnom sudu - obe su odbijene.

3.1.3. Bor

Najveći broj izbornih lista proglašen je u Boru - **sedam**. Jedna od lista je manjinska i zastupa interese vlaške nacionalne manjine u Boru. Na jednoj listi zajedno nastupaju studenti i opozicija, a tri liste su upitne po indikatorima za autentičnost liste.

Naziv proslašene izborne liste	Crtina ocena liste	Broj neophodnih potpisa	Broj predatih potpisa	Broj overenih potpisa kod opštinskih overitelja	Broj overenih potpisa kod javnog beležnika
1. ALEKSANDAR VUČIĆ - BOR, NAŠA PORODICA!	Lista vladajuće većine.	500	3219	1641	1578
2. BOR, NAŠA ODGOVORNOST	Studentska i opoziciona izborna lista.	500	1152	151	1001
3. SVOJI NA SVOME- dr Predrag Balašević- Vlaška narodna stranka	Manjinska lista.	250	306	306	0
4. LJUDI U CENTRU - SREĆKO ZDRAVKOVIĆ	Postoji sumnja u autentičnost liste.	500	606	326	280
5. BORCI ZA BOR	Postoji sumnja u autentičnost liste.	500	582	582	0
6. DR MILOŠ JOVANOVIĆ - DR ZORAN STOJKOVIĆ - NADA ZA BOR - NACIONALNO DEMOKRATSKA ALTERNATIVA - NADA (NOVI DSS - POKRET ZA KRALJEVINU SRBIJU - MONARHISTI)	Opoziciona lista.	500	583	0	583
7. IRENA ŽIVKOVIĆ – RADNIČKA – BOR BORANIMA	Postoji sumnja u autentičnost liste.	500	660	364	296

U Boru je podnet jedan prigovor koji je odbačen - i to zbog neispunjavanja zahteva o zastupljenosti polova na listi "SVOJI NA SVOME- dr Predrag Balašević- Vlaška narodna stranka". Naime, nakon podnošenja prigovora, podnosilac je povukao listu pre nego što je odlučeno po prigovoru, te je prigovor odbačen. Naknadno je Vlaška narodna stranka podnela novu listu, poštujući odredbe o zastupljenosti polova.

3.1.4. Kladovo

Najmanji broj izbornih lista proglašen je u Kladovu - **tri**. Osim liste vladajuće većine, u trci je i lista na kojoj zajednički nastupaju studenti i opozicija, kao i jedna lista u čiju autentičnost se osnovano sumnja.

Naziv proslašene izborne liste	Crtina ocena liste	Broj neophodnih potpisa	Broj predatih potpisa	Broj overenih potpisa kod opštinskih overitelja	Broj overenih potpisa kod javnog beležnika
1. ALEKSANDAR VUČIĆ - KLADOVO, NAŠA PORODICA!	Lista vladajuće većine.	300	nije objavljeno	nije objavljeno	nije objavljeno

2. KLADOVO IMA NAS VREME JE ZA PROMENE!	Studentska i opoziciona izborna lista.	300	nije objavljeno	nije objavljeno	nije objavljeno
3. GRUPA GRAĐANA SRPSKI LIBERALI ZA ZELENO KLADOVO	Postoji sumnja u autentičnost liste.	300	328	nije objavljeno	nije objavljeno

Do zatvaranja ovog izveštaja, nije podnet nijedan prigovor (ili barem nije objavljen na internet prezentaciji Republičke izborne komisije).

3.1.5. Knjaževac

Na lokalnim izborima u Knjaževcu učestvovala četiri izborne liste. Postoje osnovane sumnje u autentičnost jedne od njih, dok studenti i opozicija nastupaju na odvojenim listama.

Naziv proslašene izborne liste	Crtina ocena liste	Broj neophodnih potpisa	Broj predatih potpisa	Broj overenih potpisa kod opštinskih overitelja	Broj overenih potpisa kod javnog beležnika
1. ALEKSANDAR VUČIĆ - KNJAŽEVAC, NAŠA PORODICA!	Lista vladajuće većine.	300	639	639	0
2. PROMENE – DR IGOR MILOSAVLJEVIĆ – MARKO IGNJATOVIĆ	Opoziciona izborna lista.	300	336	336	0
3. GRUPA GRAĐANA SRPSKI LIBERALI ZA ZELENI KNJAŽEVAC	Postoji sumnja u autentičnost liste.	300	364	364	0
4. KNJAŽEVAC UZ STUDENTE – ČISTA LISTA – DR IVAN MILOŠEVIĆ	Studentska izborna lista.	300	628 ⁴	nije objavljeno	nije objavljeno

Izornoj komisiji u Knjaževcu podnet je najveći broj prigovora - čak sedam. Komisija je odbila pet prigovora, jedan usvojila i jedan delimično usvojila. Nadležnom sudu je izjavljeno pet žalbi na rešenja komisije o odbijanju prigovora. Sud je usvojio dve žalbe, jednu je delimično usvojio, a dve je odbio.

Situacije zbog kojih su podneti prigovori Opštinskoj izornoj komisiji Knjaževac i žalbe Višem sudu u Zaječaru:

Protiv liste "ALEKSANDAR VUČIĆ - KNJAŽEVAC, NAŠA PORODICA!" podnet je prigovor jer nije ispunila zakonski uslov o zastupljenosti polova na listi. OIK je odbila prigovor i protivzakonito proglasila izbornu listu. Zbog toga je podneta žalba Višem sudu u Zaječar, koja je usvojena žalbu i oborio listu. Ta lista je proglašena nakon što je ponovo podnela dokumentaciju.

I protiv ponovo proglašene izborne liste "ALEKSANDAR VUČIĆ - KNJAŽEVAC, NAŠA PORODICA!" podnet je prigovor, kojim je osporavana valjanost rešenja o proglašenju liste zbog toga što je predsednica izborne komisije u Knjaževcu supruga kandidata pod rednim brojem 8. Taj prigovor je odbijen, kao i žalba koja je podneta Višem sudu.

⁴ Iako nije objavljen tačan broj predatih potpisa sud je u svojoj presudi naveo da je utvrđeno da je prilikom predaje liste podneto 628 validnih potpisa podrške birača.

Treći slučaj odnosi se na situaciju u kojoj je izborna komisija protivno zakonu izdala zaključak o dopuni studentskoj listi "KNJAŽEVAC UZ STUDENTE – ČISTA LISTA – DR IVAN MILOŠEVIĆ" iako je ta lista podnela više nego dvostruk broj potrebnih validnih potpisa podrške birača. U cilju da spreči da studentska lista bude prva na zbirnoj izornoj listi, OIK je donela nezakonit zaključak o otklanjanju "nedostataka". Studentska lista je odbila da postupi po nezakonitom zaključku zbog čega je izborna komisija odbila da je proglasi. Nakon toga je uložena žalba Višem sudu u Zaječaru koji je proglasio navedenu izbornu listu, utvrdivši da je zaključak kojim je izborna komisija naložila otklanjanje "nedostataka" ovoj izornoj listi donet protivno zakonu.

Konačno, pravna sredstva su korišćena i protiv odluke o utvrđivanju zbirne izborne liste, koju je, po tumačenju Crte, izborna komisija donela protivno zakonu. Sud je odbio tu žalbu. Takvo postupanje suda može biti problematično budući da se faktički daje pravo izbornim komisijama da protivzakonitim zaključcima (ili na druge protivzakonite načine) odlažu proglašenje prvopodnetih izbornih lista, odnosno da po svom nahođenju, a ne u skladu sa zakonom, formiraju redosled izbornih lista na zbirnoj listi.

3.1.6. Kula

U Kuli se nadmeće **pet** izbornih lista. Među njima je i jedna manjinska lista nominalno zastupa interese rusinske nacionalne manjine, ali postoje osnove za sumnju u njenu autentičnost. Po indikatorima autentičnosti, još dve liste su sporne - **jedna od njih se predstavlja kao studentska lista „MLADI ZA KULU“**. Autentična građansko-studentska lista je „GLAS MLADIH OPŠTINE KULA“.

Naziv proslašene izborne liste	Crtna ocena liste	Broj neophodnih potpisa	Broj predatih potpisa	Broj overenih potpisa kod opštinskih overitelja	Broj overenih potpisa kod javnog beležnika
1. ALEKSANDAR VUČIĆ - KULA, NAŠA PORODICA!	Lista vladajuće većine.	500	4100	3739	361
2. MLADI ZA KULU	.Postoji sumnja u autentičnost liste.	500	600	600	0
3. GLAS MLADIH OPŠTINE KULA	Studentska izborna lista	500	768	233	535
4. РУСКА ЛІСТІНА - RUSINSKA LISTA	Manjinska lista za koju postoji sumnja u autentičnost liste.	250	341	341	0
5. SRPSKI LIBERALI ZA ZELENU KULU	Postoji sumnja u autentičnost liste.	500	627	627	0

U Kuli nije bilo prigovora (ili barem nema objavljenih na internet prezentaciji Republičke izborne komisije).

3.1.7. Lučani

U Lučanima će birači moći da biraju između **šest** izbornih lista. Među njima je i jedna manjinska koja nominalno zastupa interese ruske nacionalne manjine, ali, kao i još jedna lista, izaziva

sumnju u autentičnost. Na izborima u Lučanima učestvuje i opoziciona lista koja ima podršku studenata.

Naziv proslašene izborne liste	Crtina ocena liste	Broj neophodnih potpisa	Broj predatih potpisa	Broj overenih potpisa kod opštinskih overitelja	Broj overenih potpisa kod javnog beležnika
1. ALEKSANDAR VUČIĆ -LUČANI, NAŠA PORODICA!	Lista vladajuće većine.	200	395	395	0
2. RADOMIR IVANOVIĆ – SABORNO, A NE PODELE – SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA SRBIJE		200	208	208	0
3. ZAJEDNO ZA LUČANE	Manjinska lista za koju postoji sumnja u autentičnost liste.	100	116	100	0
4. NADA ZA DRAGAČEVO – MONARHISTI – NOVI DSS – NACIONALNO DEMOKRATSKA ALTERNATIVA (NOVA DEMOKRATSKA STRANKA SRBIJE, POKRET ZA KRALJEVINU SRBIJU)		200	nije objavljeno	nije objavljeno	nije objavljeno
5. ZVUK PRAVDE – ZAJEDNO ZA STUDENTE – MIRJANA KERN	Grupa građana koju podržavaju studenti i opozicija.	200	416	327	89
6. ZELENI FRONT ZA STUDENTE - DRAGAČEVO	Postoji sumnja u autentičnost liste.	200	213	213	0

Izornoj komisiji u Lučanima podneta su dva prigovora. Jedan je usvojen, drugi odbijen. Prigovorom koji je usvojen poništeno je rešenje o proglašenju izborne liste “Zvuk pravde - zajedno za studente - Mirjana Kern” zbog toga što ta lista nije imala valjano overen sporazum o osnivanju grupe građana. Ta lista je ponovo podnela dokumentaciju i proglašena je pod rednim brojem 5.

3.1.8. Majdanpek

Na izborima u Majdanpeku učestvuju **četiri** izborne liste, a među njima je i jedna lista sumnjive autentičnosti. U Majdanpeku **nije predata studentska lista, ali jeste podneta lista grupe građana koju čini širok front kandidata.**

Naziv proslašene izborne liste	Crtina ocena liste	Broj neophodnih potpisa	Broj predatih potpisa	Broj overenih potpisa kod opštinskih overitelja	Broj overenih potpisa kod javnog beležnika
1. ALEKSANDAR VUČIĆ - MAJDANPEK, NAŠA PORODICA!	Lista vladajuće većine.	200	1247	1247	0
2. GRUPA GRAĐANA MI ODLUČUJEMO! - DR DAMJAN STEVKIĆ		200	242	242	0

3. SRPSKI LIBERALI ZA ZELENI MAJDANPEK	Postoji sumnja u autentičnost liste.	200	262	262	0
4. NU DAU	Opoziciona lista koju čine različiti akteri.	200	242	242	0

U Majdanpeku je podnet jedan prigovor koji je izborna komisija odbacila.

3.1.9. Smederevska Palanka

Izbornu trku u Smederevskoj Palanci trči **šest** izbornih lista. Za dve od njih postoji osnovana sumnja u autentičnost. Lista "Studenti Palanke" nazivom navodi na zabludu da je u pitanju studentska lista. Autentična studentska lista nastupa pod nazivom "Mladi za Palanku - Sami protiv svih".

Naziv proslasene izborne liste	Crtina ocena liste	Broj neophodnih potpisa	Broj predatih potpisa	Broj overenih potpisa kod opštinskih overitelja	Broj overenih potpisa kod javnog beleznika
1. ALEKSANDAR VUČIĆ - SMEDEREVSKA PALANKA , NAŠA PORODICA!	Lista vladajuće većine.	500	2788	2558	169
2. UJEDINJENI ZA PALANKU - MIROSLAV ALEKSIĆ NPS - MILOŠ PARANDILOVIĆ NLS - NADA ZA PALANKU (NOVI DSS, MONARHISTI)	Opoziciona lista.	500	604	604	0
3. STUDENTI PALANKE	Postoji sumnja u autentičnost liste	500	573	573	0
4. GRUPA GRAĐANA „ IZLEČIMO SISTEM – DA PALANKA OZDRAVI“		500	526	526	0
5. MLADI ZA PALANKU - SAMI PROTIV SVIH	Studentska lista.	500	945	784	161
6. NARODNA LISTA - ZORAN MILOJKOVIĆ, PROFESOR	Postoji sumnja u autentičnost liste	500	nije objavljeno	nije objavljeno	nije objavljeno

U Smederevskoj Palanci nije bilo prigovora (ili barem nisu objavljeni na internet stranici Republičke izborne komisije).

3.1.10. Sevojno

Na izborima u Sevojnu proglašene su **četiri** izborne liste. Po indikatorima autentičnosti, sumnju izaziva jedna od njih. U Sevojnu studenti nastupaju zajedno s opozicijom na jednoj listi.

Naziv proslasene izborne liste	Crtina ocena liste	Broj neophodnih potpisa	Broj predatih potpisa	Broj overenih potpisa kod opštinskih overitelja	Broj overenih potpisa kod javnog beleznika
--------------------------------	--------------------	-------------------------	-----------------------	---	--

1. ALEKSANDAR VUČIĆ - SEVOJNO, NAŠA PORODICA!	Lista vladajuće većine.	200	575	575	0
2. MILAN STAMATOVIĆ – AVRAM ILIĆ PREDSEDNIK GO SEVOJNO ZDRAVA SRBIJA – ZDRAVO DA POBEDI		200	214	214	0
3. UJEDINJENI – SEVOJNO	Studentska i opoziciona izborna lista.	200	474	474	0
4. SRPSKI LIBERALI ZA ZELENO SEVOJNO	Postoji sumnja u autentičnost liste	200	274	274	0

Izornoj komisiji u Sevojnu podneta su dva prigovora. Jedan je usvojen, drugi odbijen. U oba slučaja su izjavljene žalbe nadležnom sudu koji su odbijene.

Usvojenim prigovorom poništeno je rešenje o proglašenju izborne liste "Ujedinjeni Sevojno" zbog toga što jedan kandidat na toj listi nema izbornu pravo. Zatim, prilikom podnošenja nove liste, istu je podnelo neovlašćeno lice, pa je ona odbačena, a nakon toga, iz trećeg pokušaja, ova lista je proglašena pod rednim brojem 3.

3.2. Posmatranje izbora

U svih deset JLS, kao i tokom lokalnih izbora 2025. godine⁵, **akreditovan je značajan broj domaćih, a u devet od deset JLS i stranih posmatračkih misija.** Do zatvaranja ovog izveštaja **njihov ukupan broj je 29**, od čega je **24 domaćih i pet stranih posmatračkih misija.** Više posmatračkih misija izaziva sumnju u odnosu na njihovu stvarnu ulogu i ciljeve tokom izbornog dana.

Na lokalnim izborima 2025. u Zaječaru i Kosjeriću Crta je uočila zloupotrebu položaja i prava građanskih posmatrača. Predstavnici nekih posmatračkih misija su uticali na rad biračkih odbora - u Kosjeriću na 70 odsto, a u Zaječaru na 40 odsto biračkih mesta.⁶

Među posmatračkim misijama koje su bile akreditovane 2025. a prisutne su i na ovim izborima, nalaze se udruženja „Perspektiva mladih“, „Centar za unapređenje lokalnih i regionalnih politika“, „Institut za evropske slobode“, „Centar za evropske vrednosti“ i „OKO – Odbor za kontrolu i opservaciju“. Za lokalne izbore 2026. godine prijavljena je i nova posmatračka misija „Udruženje za praćenje izbora u Srbiji (Election Watch Association of Serbia – EWAS)“, u vezi s čijim stvarnim ciljevima i ulogom postoje sumnje.

Prvi put su za posmatranje akreditovana i četiri strana udruženja koja nisu poznata našoj javnosti.

⁵ U 2025. godini lokalni izbori su se održali u: Kosjeriću, Zaječaru, Mionici, Sečnju i Negotinu.

⁶ Crta, Lokalni izbori u Kosjeriću i Zaječaru - završni izveštaj, 31. jul 2025, <https://crtars/zavrsni-izvestaj-lokalni-izbori-u-kosjericu-i-zajecaru/>

Crta napominje da su posmatrači dužni da postupaju nepristrasno, nezavisno i profesionalno, u skladu s propisima Republike Srbije i međunarodnim standardima.

Pregled akreditovanih posmatračkih misija po JLS:

DOMAĆI POSMATRAČI	JLS
Crta	U svim JLS.
GRADANI NA STRAŽI ⁷	Arandjelovac Bajina Bašta Bor Knjaževac Kula Lučani Majdanpek Sevojno - Užice Smederevska Palanka
Perspektiva mladih	Arandjelovac Bajina Bašta Bor Knjaževac Kula Lučani Majdanpek Sevojno - Užice Smederevska Palanka
KRENI - PROMENI	U svim JLS.
Centar za unapređenje lokalnih i regionalnih politika	U svim JLS.
Udruženje za praćenje izbora u Srbiji (Election Watch Association of Serbia - EWAS)	Arandjelovac Bajina Bašta Bor Kula Lučani Sevojno - Užice Smederevska Palanka
Mreža za izborni monitoring - MIM	Arandjelovac Bor Kladovo Kula

⁷ "Građani na straži" je podnelo prijavu za posmatranje i u opštini Kladovo, ali do završetka ovog izveštaja lokalna komisija Kladovo i dalje nije izdala ovlašćenje za posmatranje.

SAMO DA VIDIM	Arandjelovac Bajina Bašta Bor Kula Lučani Sevojno - Užice
OKO ODBOR ZA KONTROLU I OPSERVACIJU	Arandjelovac Bor Kladovo Kula Lučani Majdanpek Sevojno - Užice Smederevska Palanka
Institut za evropske slobode	U svim JLS.
Erudita	Arandjelovac
Centar za evropske vrednosti	Arandjelovac Bor Kladovo Kula Lučani Majdanpek Sevojno - Užice Smederevska Palanka
Akadska inicijativa "Forum10"	Bajina Bašta
BEOGRAD OSTAJE	Bajina Bašta
BUDNI	Bajina Bašta i Kula
Kancelarija za razvoj, obrazovanje i brigu o građanima, KROV	Bajina Bašta Bor Sevojno - Užice
Komšije Reaguju, Aktiviraju se, Javljaju, KRAJ	Bajina Bašta Kula
NOVA GENERACIJA	Bajina Bašta Bor Knjaževac
Čuvari pobede	Kula
GRAĐANSKI POKRET BRAVO	Kula

Liberta N.S.	Kula Sevojno - Užice
Udruženje građana mesne zajednice Sonja Marinković	Kula
Udruženje građana MREŽA	Kula
ZAPIS	Smederevska Palanka

STRANI POSMATRAČI	JLS
Congress of Local and Regional authorities of the Council of Europe	Arandjelovac, Bajina Bašta, Bor, Knjaževac, Kula, Lučani, Majdanpek, Smederevska Palanka, Sevojno
YOUNG REPUBLICAN NATIONAL FEDERATION	Arandjelovac, Bajina Bašta, Bor, Knjaževac, Kula, Lučani, Majdanpek, Smederevska Palanka, Sevojno
INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR THE FAMILY	Arandjelovac, Bajina Bašta, Bor, Knjaževac, Kula, Lučani, Majdanpek, Smederevska Palanka, Sevojno
AMERICAN FIRST POLICY INSTITUTE	Arandjelovac, Bajina Bašta, Bor, Knjaževac, Kula, Lučani, Majdanpek, Smederevska Palanka, Sevojno
REPUBLICANS OF NATIONAL RENEWAL	Arandjelovac, Bajina Bašta, Bor, Knjaževac, Kula, Lučani, Majdanpek, Smederevska Palanka, Sevojno

3.3. Stanje biračkog spiska u susret lokalnim izborima 2026

Preliminarna analiza stanja biračkog spiska u 10 JLS sprovedena je na osnovu uvida u javno dostupne podatke o ukupnom broju birača, kao i o broju promena u biračkom spisku za svaku

od JLS, po različitim pravnim osnovima, koje Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave objavljuje na svojoj stranici o Jedinstvenom biračkom spisku.

Objavljivanje tih podataka uvedeno je izmenama Zakona o jedinstvenom biračkom spisku iz 2025. godine, koje su, uz povećanu javnost podataka, predvidele i Komisiju za reviziju, verifikaciju i kontrolu tačnosti i ažuriranja biračkog spiska.

Javno dostupni podaci daju veoma ograničen uvid u stvarno stanje biračkog spiska. Samo ekstremne vrednosti i neuobičajeni obrasci mogu ukazati na potencijalne probleme i usmeriti pažnju javnosti, ali i nedavno konstituisane Komisije, koja je početkom februara započela rad.

Demografska analiza: Šta nam govori kretanje broja birača u 10 JLS od 2021. do 2026.

Neobično visok broj birača u opštini Bajina Bašta

Ukrštanjem zvaničnih statističkih podataka o demografskom kretanju stanovništva i javno dostupnih podataka o broju upisanih birača za sve gradove i opštine u Srbiji od 2021. do danas proverili smo da li ima neobjašnjivih promena u broju birača u nekoj od deset JLS u kojima se održavaju lokalni izbori 29. marta 2026. godine. Oštrija kretanja broja birača u biračkom spisku nasuprot demografskim trendovima produbljuju sumnje u integritet biračkog spiska.

Od svih posmatranih JLS, samo se u Bajinoj Bašti uočava neobjašnjivo visok broj birača u odnosu na očekivana demografsko-migratorna kretanja unutar Republike Srbije. U Bajinoj Bašti broj birača u poslednjih pet godina raste iako zvanični pokazatelji govore da je opština u jasnom demografskom opadanju. Bez uvida u konkretne osnove promena u biračkom spisku za ovu opštinu, jedino se sa sigurnošću može zaključiti da se u toj opštini zasniva više prebivališta nego što je realno stalno nastanjenih stanovnika.

Čak i na osnovu najkonzervativnijih migratornih procena, podaci o Bajinoj Bašti ukazuju na to da postoji veći udeo lica koja zadržavaju prebivalište i biračko pravo iako faktički nisu deo rezidentnog stanovništva. Za analizirani period, najkonzervativnija procena je da se u Bajinoj Bašti nalazi 650 birača više nego što bi se očekivalo demografskim trendovima (3 odsto od ukupnog broja birača).

Umereno veći broj birača od očekivanog zabeležen je i u opštinama Arandjelovac i Smederevska Palanka. Pozitivne diskrepance u Kuli i Kladovu (veći broj birača nego što je očekivano), kao i negativne u Knjaževcu i Boru (manji nego što je očekivano), moguće je objasniti bez usvajanja neobičnih demografsko-migratornih pretpostavki.

Opština / Grad	Broj 16.3.2026.	birača	Promena broja birača u % odnosu na 23.10.2021.
-----------------------	----------------------------	---------------	---

Smederevska Palanka	38,949	-1,192	-3.0%
Bor	38,511	-2,448	-6.0%
Arandjelovac	36,841	-91	-0.2%
Kula	33,283	-1,136	-3.3%
Knjaževac	22,256	-1,648	-6.9%
Bajina Bašta	21,462	145	+0.7%
Kladovo	21,090	-675	-3.1%
Majdanpek	15,417	-1,003	-6.1%
Lučani	14,632	-930	-6.0%
Sevojno (GO Grad Užice)	5,544	-159	-2.8%
Ukupno	247,985	-9,137	-3.7%

1. Promene u biračkom spisku u poslednjih mesec dana

Pojačana aktivnost referenata za birački spisak u opštinama u kojima se održavaju izbori

Na osnovu javnog uvida u podatke o broju birača i promenama u biračkom spisku u poslednjih mesec dana, primećuje se značajno povećana aktivnost referenata za birački spisak u JLS u kojima su raspisani redovni lokalni izbori za 29. mart 2026.

Iz toga se može izvući zaključak da je u opštinama s raspisanim redovnim lokalnim izborima došlo do pojačane i koncentrisane administrativne aktivnosti na biračkom spisku neposredno pred izbore. To nije vidljivo samo po jednoj osnovi, nego kroz više različitih vrsta promena, upise po punoletstvu, brisanja po smrti, brisanja po gubitku poslovne sposobnosti i promene adrese unutar opštine.

- Upis po osnovu sticanja punoletstva
 - Ukupno: 339 od 5.353 (6%)
 - Značajno iznad proseka u Bajinoj Bašti (43), Smederevska Palanka (66), Arandjelovcu (60) i Boru (43)
- Brisanja po osnovu smrti lica
 - Ukupno: 372 od 7.628 (5%)

- Značajno iznad proseka u Smederevskoj Palanci (87), Bajinoj Bašti (40) i Knjaževcu (38)
- **Brisanja po osnovu gubitka poslovne sposobnosti**
 - Ukupno: 40 od 115 (35%)
 - Značajno iznad proseka u Bajinoj Bašti (12), Kuli (11) i Smederevskoj Palanci (11)
- **Promena adrese prebivališta unutar opštine**
 - Ukupno: 1.110 od 21.027 (5%)
 - Značajno iznad proseka u Knjaževcu (285) i Smederevskoj Palanci (268).
 - Povišene vrednosti i u Sevojnu, Majdanpeku, Aranđelovcu i Bajinoj Bašti.
 - U okviru proseka i niže samo u Boru, Kladovu, Kuli i Lučanima.

Po dostupnim podacima, u 10 JLS ima oko 248 hiljada birača, što čini oko 3,8 odsto ukupnog biračkog tela Srbije. U poslednjih mesec dana te JLS nose 6 odsto svih upisa po punoletstvu, 5 odsto svih brisanja po smrti, 35 odsto svih brisanja po gubitku poslovne sposobnosti i 5 odsto svih promena adrese unutar opštine. Najjači signal je upravo kod gubitka poslovne sposobnosti gde je koncentracija višestruko veća od njihovog udela u ukupnom biračkom telu.

Može se pretpostaviti da je u ovim JLS došlo do predizbornog ubrzanja ažuriranja biračkog spiska, odnosno da se spisak nije održavao svuda istim tempom u ranijem periodu. To samo po sebi ne može biti uzeto kao dokaz manipulacija biračkim spiskom, ali jeste jak indikator neujednačenog administrativnog održavanja biračkog spiska i uslovljenosti rada administracije političkim trenutkom.

4. Tok izborne kampanje

4.1. Glavna obeležja izborne kampanje

Analiza toka kampanje pokazuje da su se lokalni izbori u 10 posmatranih sredina odvijali u uslovima izražene političke asimetrije, u kojima je dominacija vlasti sistematski sužavala prostor za ravnopravno političko takmičenje.

Takvu dinamiku obeležile su učestale aktivnosti visokih funkcionera, promocija javnih radova, pomoći i subvencija za stanovništvo, intenzivne stranačke aktivnosti na terenu i medijska podrška vlasti, usled čega su lokalni izbori u značajnoj meri izgubili lokalni karakter. Iako su opozicioni i studentski akteri u ovom izbornom ciklusu bili vidljivi i aktivni, njihovo učešće u kampanji odvijalo se u uslovima pritisaka, targetiranja i incidenata. Slučajevi zabeleženi u više opština ukazuju i na posebno zabrinjavajuće pojave, uključujući zloupotrebu dece u političke svrhe, digitalno i rodno zasnovano nasilje, pritiske na zaposlene i pokušaje uticaja na birače, pri čemu je reakcija institucija najčešće izostajala.

4.2. Dinamika političkih aktivnosti uoči raspisivanja izbora

Izborna kampanja počela je i pre raspisivanja izbora. Posmatrači Crte su pratili dešavanja u 10 JLS od 1. decembra 2025. kada su već bili uočljivi znaci pojačanih političkih aktivnosti. U tom periodu beleži se postepeno intenziviranje prisustva političkih aktera na terenu i sve izraženije korišćenje javnih resursa u svrhu političke promocije. Uočene su i pojačane društveno-političke tenzije, praćene različitim oblicima pritisaka, targetiranja i napada na političke protivnike, aktiviste, studente i novinare.

Period pre formalnog raspisivanja izbora obeležilo je intenziviranje aktivnosti nosilaca vlasti. Najizraženije su bile promotivne aktivnosti: predstavljanje infrastrukturnih radova i komunalnih intervencija, učestale posete javnih funkcionera i stranačkih zvaničnika, kao i pojačano komuniciranje mera podrške građanima kroz subvencije, donacije, jednokratne pomoći i različite besplatne usluge. Po intenzitetu i kontinuitetu evidentiranih javnih infrastrukturnih radova u tom periodu posebno se izdvaja Arandjelovac gde su infrastrukturne i komunalne aktivnosti bile najbrojnije i najčešće praćene stranačkom promocijom. Beleže se i pojačane aktivnosti vladajućih stranaka na terenu: kroz sastanke odbora, prijeme građana u stranačkim prostorijama, štandove, neposredne kontakte s biračima i obilaske odabranih domaćinstava. Uočava se i preplitanje partijskih i javnih aktivnosti, odnosno promocija aktivnosti javnih institucija, javnih preduzeća i lokalnih samouprava kroz stranačke kanale komunikacije ili uz prisustvo i isticanje stranačkih funkcionera.

U periodu od 1. decembra do 23. februara kada su raspisani lokalni izbori, u 10 izbornih opština zabeležno je više od 100 aktivnosti visokih državnih funkcionera.

To razdoblje obeležili su i mnogobrojni pritisci i napadi, uključujući nasilne incidente, pretnje, targetiranje opozicionih aktera, studenata, novinara i aktivista na društvenim mrežama, različite oblike zastrašivanja i ometanja političkog delovanja, kao i pritiske na zaposlene u javnom sektoru. Posebno se izdvaja slučaj u Kuli gde su opozicionim aktivistkinjama upućivane pretnje objavljivanjem eksplicitnog sadržaja putem anonimnih Instagram profila, o čemu će u nastavku izveštaja biti više reči.

U Kuli su zabeleženi i slučajevi targetiranja novinarki N1 i aktivista, kao i gađanje farbom štanda grupe *Mladi Kula*. U Bajinoj Bašti i Lučanima su zabeleženi slučajevi targetiranja aktivista i opozicionih aktera putem botovskih naloga ili putem lokalnih Viber grupa. U Arandjelovcu (Darosava) se desio napad na studente, lepljenje targetirajućih postera na prostorije *Srbija centra* i napad na prostorije stranke *SRCE*, dok je i Srpska napredna stranka prijavila napad na njenog aktivistu. U Lučanima su evidentirani slučajevi targetiranja učesnika protesta na

društvenim mrežama, praćenje studentkinje iz Guče do stana i zastrašivanje studenata. U Boru su zabeležene pretnje i uvrede opozicionim akterima, kao i navodi o fizičkom napadu na odbornika Vladimira Stojičevića. U Bajinoj Bašti je prijavljeno da su aktivistima nakon tribine isečene gume na automobilu. U Sevojnu su zabeležene tvrdnje o pritiscima na radnike da se uključe u kampanju, dok su posmatrači iz više opština još od decembra dobijali informacije da su zaposleni u javnom sektoru mobilisani za učešće u kampanji od vrata do vrata. Ti navodi su dodatno potvrđeni u kasnijim razgovorima na terenu, a konkretni slučajevi i obrasci takve mobilizacije biće predstavljeni u nastavku izveštaja.

4.3. Ključna obeležja kampanje po opštinama

Kampanju je obeležila izražena asimetrija u intenzitetu aktivnosti različitih aktera, ali i visok nivo tenzija i spornih praksi. Od raspisivanja izbora posmatrači su podneli oko 2000 izveštaja o dešavanjima u 10 opština, pri čemu je najveći broj zabeležen u Aranđelovcu i Kuli. Nalazi iz tih izveštaja ukazuju na dominaciju aktivnosti nosilaca vlasti, kojih je evidentirano gotovo tri puta više nego aktivnosti drugih aktera. Među najzastupljenijim obrascima izdvajaju se učestale posete funkcionera, pojačani javni radovi (naročito započinjanje i najave infrastrukturnih i komunalnih intervencija), kao i intenzivne stranačke aktivnosti poput video spotova, štandova, skupova, tribina, stranačkih sastanaka, podele poklona i pružanja različitih usluga građanima. **Posmatrači su zabeležili i više od 30 slučajeva pritiska i napada, više od 10 slučajeva s elementima negativne kampanje, kao i nekoliko navoda o kupovini glasova.**

Imajući u vidu visoku participaciju i angažovanje funkcionera najvišeg ranga, **kampanja je u značajnoj meri poprimila karakter znatno širi od lokalnog.** Vizuelno uniformna kampanja vladajućih stranaka upečatljivo je centralizovana i dominantno oslanjena na lik i politički kapital predsednika Republike, koji se koristi kao glavni nosilac političke poruke i legitimacije izbornih lista na lokalnom nivou. Lokalni izbori su dobili nacionalni okvir, lokalni politički akteri i teme potisnuti su u drugi plan, a **granica između države i stranke postala je još nejasnija.**

4.3.1. Aranđelovac

Kampanju u Aranđelovcu obeležila je intenzivna kampanja vlasti, zasnovana na javnim radovima, čestim posetama državnih funkcionera, stranačkim aktivnostima na terenu i promociji lokalnih ulaganja. Opozicioni i studentski akteri pojačali su aktivnosti tokom prikupljanja potpisa, a zatim su kroz tribine i štandove kampanju usmeravali na lokalne probleme i sporne prakse vlasti.

Aktivnosti vlasti u Aranđelovcu činili su mnogobrojni primeri asfaltiranja⁸ i komunalnih intervencija u mesnim zajednicama Misača, Jelovik, Gornja Trešnjevica, Garaši, Ranilović, Banja i Vukosavci, kao i promotivni sadržaji o rekonstrukciji gradsko trga, radu Zoohigijene, ulaganjima

⁸ Instagram, Opština Aranđelovac, 7. mart 2026,
https://www.instagram.com/p/DVISv0OCCVd/?img_index=1

u bolnicu, turizam i besplatan prevoz. Posebno su bile vidljive i aktivnosti JKP „Bukulja“⁹, čiji su radovi često istovremeno promovisani i kroz opštinske i kroz stranačke kanale. Među visokim državnim funkcionerima koji su posetili tu opštin bili su i: Aleksandar Vučić, Ana Brnabić, Adrijana Mesarović, Đuro Macut, Boris Bratina, Dejan Vuk Stanković, Darko Glišić, Husein Memić i Sara Pavkov. Njihove posete bile su povezivane s najavama investicija, obilaskom radova i promocijom razvojnih projekata.

Opozicioni i studentski akteri nastojali su da kampanju usmere na lokalne probleme i izborne uslove, pokrećući pitanja otvaranja kockarnice pored vrtića i igrališta, predizbornog asfaltiranja, mogućih fantomskih lista i spornih okolnosti njihovog proglašenja. Studentske aktivnosti bile su vidljive i kroz štand u Stojniku, kao i kroz tribine u selima poput Darosave i Stojnikua organizovane pod geslom „Sela će opet imati glas u opštini“¹⁰.

4.3.2. Kula

Kampanju u Kuli obeležila je dominacija aktivnosti vlasti i SNS-a, kroz javne radove, posete visokih funkcionera, terensku kampanju i medijsku promociju. Opozicioni i studentski akteri ukazivali su na lokalne probleme i izborne nepravilnosti, ali su njihove aktivnosti pratili pritisci i incidenti. Zabeleženi su i navodi o kupovini glasova i finansijskim podsticajima za podršku vladajućoj stranci, kao i o mogućim manipulacijama biračkim spiskom putem fiktivnog prijavljivanja prebivališta uz novčanu nadoknadu.

Aktivnosti vlasti u Kuli bile su pre svega vezane za promociju javnih radova, usluga i razvojnih projekata, uz prisustvo visokih funkcionera. U pitanju su, na primer, dodela ugovora za energetske sanacije domaćinstava, besplatni preventivni pregledi, dodela sanitetskog vozila Domu zdravlja¹¹, kao i najave i obilasci radova na zameni azbestnih vodovodnih cevi, rekonstrukciji puteva u Crvenki, Malom Stapararu i na pravcu Kula–Lipar, uređenju dečje ambulante, sportskih terena i javnih površina. Te aktivnosti dodatno su naglašene čestim posetama visokih funkcionera, među kojima su bili Aleksandar Vučić, Đuro Macut, Maja Gojković, Adrijana Mesarović, Husein Memić, Boris Bratina, Sara Pavkov i drugi, a njihove posete uglavnom su bile povezane s obilaskom radova, razgovorima o ulaganjima i predstavljanjem konkretnih projekata.

Stranačke aktivnosti Srpske napredne stranke u Kuli bile su izrazito vidljive i kontinuirane na terenu. One su uključivale pojačane aktivnosti prilikom prikupljanja potpisa i predaje liste, mnogobrojne štandove u Kuli, Sivcu, Crvenki, Liparu i Kruščiću, promotivne spotove o zaslugama stranke, zdravstvu, infrastrukturi i ulaganjima, kao i radne akcije¹² stranačkih

⁹ Instagram, Opština Arandjelovac, 2. mart 2026, https://www.instagram.com/p/DVZLciuiHXO/?img_index=1

¹⁰ Instagram, Mladi Arandjelovac, 17. mart 2026, https://www.instagram.com/p/DV-7YQRAjX/?hl=en&img_index=1

¹¹ Instagram, Q media Kula, 5. mart 2026, https://www.instagram.com/p/DVf1gktjCLI/?img_index=1

¹² Instagram, Kula naša priča, 15. mart 2026, https://www.instagram.com/p/DV6B_ZfgtoW/

aktivista na sređivanju parkova, igrališta, groblja i centara sela. Stranački aktivisti su obilazili i penzionere, razgovorali s građanima, a funkcioneri su gostovali u lokalnim medijima.

Opozicioni i studentski akteri u Kuli bili su najaktivniji oko formiranja i podrške listama, prikupljanja potpisa, organizovanja tribina i skupova, kao i ukazivanja na izborne nepravilnosti i lokalne probleme. Studenti i omladinske grupe organizovali su tribine, štandove, bazare, biciklističke ture i skupove u Kuli, Sivcu, Crvenki i Ruskom Krsturu, uključujući i veći skup 22. marta¹³, kao i događaje s porukama o položaju žena, zdravlju i opstanku na selu. Kampanju su usmeravali i na kritiku vlasti i izbornih uslova: ukazivali su na favorizovanje „lažne opozicije“ pri overi potpisa, na moguće obmanjivanje birača plakatima, na probleme s deponijom, nezakonito postavljenom banderom, kao i na nejednak pristup javnim prostorima.

Njihove aktivnosti odvijale su se u atmosferi pojačanih pritisaka i incidenata. Tokom prikupljanja potpisa zabeležene su tvrdnje o telefonskim pretnjama smrću upućenim jednom od nosilaca liste, kao i o pojavi plakata obmanjujućeg sadržaja kojima su birači mogli biti dovedeni u zabludu u vezi s rednim brojem izborne liste. Takođe, građanima su stizali flajeri s pozivom na bojkot izbora - u ime studenata. Prijavljeni su i vandalizam nad prostorijama u Sivcu, oštećenje prostorija koje koriste opozicioni akteri, kao i distribucija materijala kojima se pokušavala izazvati zabuna među biračima i stvoriti utisak razdora između studentskih i građanskih grupa. Jedan aktivista grupe Mladi Kula bio je priveden u okolnostima koje su predstavnici ove liste ocenili kao sporne.

U Kuli su zabeleženi i navodi o kupovini glasova i finansijskim podsticajima za učešće u kampanji. Prema tim informacijama, pojedinim lokalnim akterima nuđeno je i do 5.000 evra za izradu promotivnih sadržaja za društvene mreže, dok su na terenu postojale i tvrdnje da se za prikupljenih 20 sigurnih glasova nudi 200.000 dinara. Zabeležen je i navod da je jednom biraču dato 50 evra u gotovini kao deo aktivnosti usmerenih na prikupljanje podrške za vladajuću stranku.

Zabeleženi su i navodi o mogućim manipulacijama biračkim spiskom putem fiktivnog prijavljivanja prebivališta. Po dostupnim informacijama, veći broj osoba navodno je prijavljivao na pojedinim adresama uz novčanu nadoknadu od 100 evra po prijavljenoj osobi za posrednika, dok su sami birači, po tim navodima, dobijali 200 do 300 evra kao podsticaj za glasanje.

4.3.3. Bor

Na terenu su bile najvidljivije aktivnosti vlasti i SNS-a, dok je delovanje opozicionih i studentskih aktera bilo otežano zbog navoda o pritiscima i incidentima. Kampanja u Boru je obeležena i ozbiljnim navodima o kupovini glasova, uključujući tvrdnje o nuđenju novca, paketa pomoći i organizovanog prevoza birača, posebno u romskim naseljima.

¹³ Instagram, Studenti Sivac, 22. mart 2026, <https://www.instagram.com/p/DWMiUBuiCFJ/>

Slično kao u Arandjelovcu i Kuli, aktivnosti vlasti u Boru bile su usmerene na promociju javnih radova, usluga, subvencija i razvojnih projekata, uz učestale posete državnih funkcionera.¹⁴ U Boru je promovisana rekonstrukcija puta Selište–Bor, radovi na putevima u Metovnici, Bučju i Šistekovoj ulici, uređenje ambulante u Donjoj Beloj Reci, najava rekonstrukcije stadiona, preventivni pregledi u Domu zdravlja, subvencije NSZ za samozapošljavanje¹⁵, donacije školama i sportskim klubovima, kao i izleti i tribine za penzionere¹⁶. Pojačane posete visokih funkcionera (među njima Ane Brnabić, Đura Macuta, Adrijane Mesarović, Dragana Glamočića, Nenada Vujića, Bele Balinta i Đorđa Milićevića) uglavnom su bile povezane s obilascima radova, razgovorima s lokalnim rukovodstvom i predstavljanjem ulaganja u različite oblasti.

Lista „Aleksandar Vučić – Bor, naša porodica“ promovisala se kroz štandove, terenske obilaske nosioca liste (Radiše Petkovića), promotivne spotove o radovima, vrtiću, vodovodu¹⁷, toplani, subvencijama i komunalnim ulaganjima, kao i u objavama na društvenim mrežama i lokalnim portalima. U kampanji su učestvovali i mesni odbori SNS-a koji su promovisali radne akcije, puteve i lokalne intervencije, dok su pojedini javni događaji i institucionalne aktivnosti bili predstavljani i kroz stranačke kanale, često uz logo stranke i direktan poziv na glasanje. Predmet promocije bila je čak i rekonstrukcija toaleta.¹⁸

Opozicioni i studentski akteri u Boru bili su najaktivniji oko prikupljanja potpisa, organizovanja tribina i skupova, kao i ukazivanja na izborne nepravilnosti i lokalne probleme. Studentski i građanski akteri organizovali su tribinu „Od bunta do institucija“, skup „Budi glas promene“¹⁹, razgovore s građanima, obilazak sela, kao i manje terenske akcije i štandove. Opozicioni blok je kampanju usmeravao na kritiku izbornih uslova i rada vlasti: ukazivali su na navode o dovođenju ljudi sa strane (zaposleni koji su za vladajuću stranku bili angažovani u kampanji), kampanji od vrata do vrata uz poklone, mogućim lažnim listama i spornim overama potpisa.

Kao i u Kuli, kampanja opozicionih i studentskih aktera odvijala se uz učestale navode o pritiscima i incidentima. Među njima su zabeležene tvrdnje o napadu na oca jednog studenta, diskreditujući plakati usmereni protiv studenata i opozicionih aktera, kao i javno targetiranje pojedinih kandidata i članova njihovih porodica. Pored toga, opozicioni akteri ukazivali su i na atmosferu straha, ucena i pritisaka na građane, kao i na pokušaje da se kroz targetiranje i kompromitaciju oslabi legitimitet studentskih i opozicionih lista.

¹⁴ Instagram, Srbija na istoku, 3. mart 2026, <https://www.instagram.com/reel/DVb32-sjKq4/>

¹⁵ Instagram, SNS Bor, 12. mart 2026, <https://www.instagram.com/reels/DVyhbsJCtWu/>

¹⁶ Instagram, Srbija na istoku, 17. mart 2026, <https://www.instagram.com/reels/DWBrbb9DJwh/>

¹⁷ Instagram, SNS Bor, 14. mart 2026, https://www.instagram.com/reel/DV23s6uioxv/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA=

¹⁸ Instagram, MO SNS Gornjane, 3. mart 2026, <https://www.instagram.com/p/DVaxbF1jGP9/>

¹⁹ Timočka, “Skup „Budi glas promene“ u Boru: Studenti i kandidati pozvali građane na aktivnije učešće u društvu”, 15. mart 2026, <https://web.archive.org/web/20260324100948/https://www.timocka.rs/vesti/skup-budi-glas-promene-u-bor-u-studenti-i-kandidati-pozvali-gradjane-na-aktivnije-ucesce-u-drustvu/>

Posebno zabrinjavaju navodi o kupovini glasova u Boru, koji ukazuju na organizovanje oblike uticaja na birače. Osim

tvrdnji o nuđenju novca za glas ili za neizlazak na izbore, beleže se i navodi o podeli paketa pomoći i organizovanom prevozu birača, naročito u romskim naseljima, uz pominjanje lokalnih posrednika preko kojih se takve aktivnosti sprovode.

4.3.4. Smederevska Palanka

Lokalna vlast, visoki državni funkcioneri i lista „Aleksandar Vučić – Smederevska Palanka, naša porodica“ sinhronizovano su promovisali iste sadržaje, dok je opozicioni i studentski blok bio opterećen unutrašnjim tenzijama.

Rekonstruisane i asfaltirane su ulice u više delova opštine²⁰. Promovisano je rekonstruisanje pozorišne sale, ulaganje u škole, bolnicu i lokalnu infrastrukturu, dodela subvencija poljoprivrednicima, preventivni pregledi, organizovane su aktivnosti namenjene penzionerima i porodicama. Visoki funkcioneri (Aleksandar Vučić, Ana Brnabić, Siniša Mali, Andrijana Mesarović, Nikola Selaković, Jelena Žarić Kovačević, Snežana Paunović, Darko Glišić, Sara Pavkov, Boris Bratina, Dejan Vuk Stanković i drugi) su i u ovoj opštini obilazili radove i sastajali se s lokalnim rukovodstvom.

Lista „Aleksandar Vučić – Smederevska Palanka, naša porodica“ imala je mnogobrojne štandove u gradu i selima, promotivne spotove o asfaltiranju²¹, energetske efikasnosti, subvencijama, a stranački aktivisti su učestvovali u uređivanju javnih prostora²². Obilasci radova i susreti s građanima redovno su predstavljani kroz stranačke kanale²³, ali su i pojedine aktivnosti institucija i posete državnih funkcionera promovisane kroz iste kanale. U kampanji vladajuće stranke učestvovao je i influencer Branko Babić, koji je organizovao različite događaje, ali i podelu poklona građanima.

Delovanje opozicionog i studentskog bloka u Smederevskoj Palanci pratile su brojne tenzije, pre svega oko formiranja i kontrole izbornih lista, rasporeda kandidata i prava da se u javnosti nastupa u ime studentskih i građanskih inicijativa. To se posebno videlo kroz neslaganja oko liste „Izlečimo sistem – da Palanka ozdravi“, tj. kroz tvrdnje studenata da su pojedini opozicioni akteri pokušali da preuzmu listu i zauzmu vodeće pozicije, kao i kroz naknadno formiranje

²⁰ Instagram, Nikola Vučen, 26. februar 2026, https://www.instagram.com/p/DVOTc9BiCLg/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

²¹ Instagram, SNS Smederevska Palanka, 16. mart 2026, https://www.instagram.com/reel/DV76eoyCCpv/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA==

²² Instagram, SNS Smederevska Palanka, 1. mart 2026, https://www.instagram.com/p/DVV3d09CB17/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA%3D%3D

²³ Instagram, SNS Smederevska Palanka, 11. mart 2026, <https://www.instagram.com/reels/DV6PzWHiHqU/>

posebne liste „Mladi za Palanku – Sami protiv svih“. Tenzije su dodatno pojačane javnim ograđivanjima, međusobnim optužbama i sporovima oko legitimnog predstavljanja lista i aktera. Studentski i građanski akteri organizovali su skupove i držali štandove u gradu i selima (na primer, Selevac i Azanja)²⁴. U njihovim objavama i saopštenjima dominirale su tvrdnje o opstrukcijama pri overi potpisa²⁵, administrativnim preprekama, pritiscima, pokušajima diskreditacije i organizovanim napadima.

4.3.5. Bajina Bašta

U Bajinoj Bašti se takođe primećuje dominacija aktivnosti vlasti i vladajuće stranke, uz intenzivno i gotovo sinhronizovano promovisanje radova, usluga, subvencija, projekata i poseta visokih funkcionera. Kampanju posebno karakterišu pritisci na zaposlene u privatnim firmama, ali i navodi o neskromnim nagradama za stranačku lojalnost.

Predstavnici vlasti su promovisali asfaltiranje i javnu rasvetu u više sela, ulaganja u škole, bolnicu i lokalnu infrastrukturu, otvaranje Muzeja ćirilice²⁶, novo dečje igralište, subvencije građanima i poljoprivrednicima, kao i različite aktivnosti namenjene porodicama, deci i penzionerima²⁷. Kao i u ostalim izbornim opštinama, u Bajinoj Bašti su boravili brojni visoki funkcioneri (Aleksandar Vučić, Ana Brnabić, Siniša Mali²⁸, Adrijana Mesarović, Nikola Selaković, Darko Glišić, Dubravka Đedović Handanović, Milan Krkobabić, Boris Bratina, Dejan Vuk Stanković²⁹ i drugi).

Lista „Aleksandar Vučić – Bajina Bašta, naša porodica“ promovisala je iste ili veoma slične sadržaje. Kampanja se vodila kroz brojne štandove u gradu i selima, promotivne spotove o asfaltiranju, vrtiću, turizmu, gradskom trgu, infrastrukturi, kao i uz redovne objave o terenskim aktivnostima stranke. Posete funkcionera, institucionalne aktivnosti i lokalni projekti redovno su predstavljani i kroz stranačke kanale, u više slučajeva uz logo stranke, slogan liste i poziv na glasanje.

Kao i u ostalim opštinama, opozicija i studenti su skretali pažnju na izborne uslove i pitanje medijske neravnopravnosti. U porukama opozicionog bloka u fokusu su bile i moguće „satelitske liste“, kao i kritika taktika vladajuće stranke i pritisaka na građane (organizovano dovoženje ljudi na skupove vlasti). Zabeležene su i tribine³⁰ u organizaciji „Ujedinjenih za Bajinu Baštu“, ali i nekoliko skupova u organizaciji „Omladine Bajine Bašte“³¹.

²⁴ Instagram, Mladi za Palanku, 18. mart 2026, <https://www.instagram.com/p/DWCQ12oDNhE/>

²⁵ Instagram, Mladi za Palanku, 8. mart 2026
https://www.instagram.com/p/DVoG8OFjPm5/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA=

²⁶ Instagram, Nacionalni magazin, 25. februar 2026. <https://www.instagram.com/p/DVMTaQnDDfX/>

²⁷ Instagram, Prvi portal BB, 5. februar 2026. <https://www.instagram.com/p/DUYVMAVEXwA/>

²⁸ Instagram, Siniša Mali, 13. mart 2026. https://www.instagram.com/p/DV1I9-djLgh/?img_index=1

²⁹ Instagram, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, 26. februar 2026.
<https://www.instagram.com/p/DVOXZc1jKu3/>

³⁰ Instagram, Ujedinjeni za Bajinu Baštu, 12. mart 2026. <https://www.instagram.com/p/DVxm98ejJs9/>

³¹ Instagram, Omladina strana BB, 18. mart 2026. https://www.instagram.com/p/DWCe7_1DBNd/

U Bajinoj Bašti zabeleženi su i navodi o pritiscima na zaposlene i vlasnike u privatnim firmama, po kojima su radnici preduzeća Rolomatik, Inkom i Elektroizgradnja, koji su ranije viđani na studentskim ili opozicionim protestima, bili izloženi pretnjama gubitkom posla, s ciljem da uopšte ne izađu na izbore. Zaposleni u Rolomatiku su za izborni vikend, po istim navodima, dobili besplatan boravak na Zlatiboru. Predstavnici opozicije navodili su i da raspolažu informacijama po kojima je Milan Radoičić lično kontaktirao pojedine privrednike iz tog mesta i dostavio im spisak ljudi za koje se tvrdi da podržavaju opoziciju ili učestvuju u protestima³², uz pretnje da će osobe sa tog spiska ostati bez posla ukoliko izađu na glasanje, dok bi sami privrednici mogli snositi posledice kroz gubitak poslova.

4.3.6. Lučani

U Lučanima su primećeni slični obrasci kao i u drugim opštinama: sinhronizovan nastup nosilaca vlasti svih nivoa i, s druge strane, otežano delovanje opozicionih i studentskih aktera u konfliktnoj, polarizujućoj atmosferi. Navodi o pritiscima na zaposlene i u javnom i uprivatnom sektoru, kao i o kontroli birača posebno se ističu u toj opštini.

Osim intenzivne promocije radova, ulaganja, subvencija i usluga, kampanju u Lučanima su obeležile i veoma učestale posete najviših funkcionera - od obilazaka domaćinstava i lokalnih firmi do predstavljanja infrastrukturnih i zdravstvenih projekata. Koalicija okupljena oko SNS-a je gotovo paralelno kroz stranačke štandove, spotove i terenske aktivnosti promovisala iste teme i poruke koje su se pojavljivale i u institucionalnoj komunikaciji. Među aktivnostima vladajuće stranke najzastupljeniji su bili obilasci domaćinstava, uz obećanja i najave konkretnih javnih radova i intervencija.

I u Lučanima je delovanje opozicionog bloka bilo praćeno tenzijama i pritiscima. Dokumentovani su incidenti i napadi na studente³³, uključujući fizički napad, kao i više slučajeva provokacija studenata u Guči³⁴ i drugim mestima, za koje su opozicioni akteri tvrdili da dolaze od pristalica SNS-a. Zabeleženi su i slučajevi medijskog i političkog targetiranja, poput negativne kampanje protiv opozicionih i studentskih listi, kao i diskreditovanja pojedinaca.

Izveštaji posmatrača beleže navode o pritiscima na zaposlene, uključujući otkaz kandidatu GG Jedan tim³⁵, odnosno liste „Zvuk pravde – zajedno za studente“ zbog podrške opoziciji. Zabeležene su i tvrdnje o pritiscima na radnike u čačanskoj Slobodi, kao i na zaposlene u Namenskoj, koji tokom Vučićeve posete, po prikupljenim navodima, nisu mogli da napuste radna mesta ni po završetku smene. Meštani svedoče i o obećanjima komunalnih usluga i

³² X, TV N1 Beograd, 11. mart 2026. <https://x.com/n1srbija/status/2031721873147404464>

³³ YouTube, Jordan Creek, 13. mart 2026. <https://www.youtube.com/shorts/rj2hWLCcO4Q>

³⁴ Instagram, Kreni - Promeni, 22. februar 2026. <https://www.instagram.com/reels/DVDSr5pDTaw/>

³⁵ Facebook, Milan Raičić, 13. mart 2026.

<https://www.facebook.com/milan.raicic/posts/pfbid02597vQUfodZcqYcDmXfHJcgQrsQ7RFcH4rMv5uMskMgLHWUAN3zMyNTqLnqUfMaN6I>

zapošljavanja u zamenu za podršku SNS-u, ali i o uskraćivanju korišćenja školskog prostora deci za folklor nakon što je njihov trener javno podržao studentske proteste. Posebno ozbiljan incident odnosi se na slučaj u kojem je, kako se navodi, član SNS-a i kandidat za odbornika Goran Gavrilović upao u vrtić, šutirao vrata i pretio zaposlenima.

U Lučanima su zabeleženi i navodi o različitim oblicima kontrole birača, uključujući tvrdnje o nadzoru glasanja u Kotraži, kao i o mogućem korišćenju unapred označenih glasačkih listića.

4.3.7. Sevojno

U Sevojnu se kampanja odvijala između intenzivne promocije radova i funkcionerskih poseta i razuđene opozicione scene opterećene osporavanjem lista, proceduralnim preprekama i navodima o pritiscima.

Osim prikupljanja potpisa, štandova i stranačkih spotova, vlast je u prvi plan stavljala radove i lokalne projekte: od parkinga, rekonstrukcije ulica, novih terena i uređenja trga do najava ulaganja u vrtić, bolnicu, gasovod i korito Đetinje. Iste teme su paralelno promovisane i kroz institucionalne i kroz stranačke kanale. I Sevojno su posetili mnogobrojni visoki funkcioneri, među kojima i: Aleksandar Vučić³⁶, Ana Brnabić³⁷, Miloš Vučević³⁸, Đuro Macut³⁹, Adrijana Mesarović, Dejan Vuk Stanković, Dragan Glamočić i drugi.

Opozicioni blok u Sevojnu bio je vidljiv kroz više paralelnih inicijativa i lista, ali je njegovo delovanje od početka pratila izražena fragmentacija i niz prepreka. Na terenu su bili aktivni Ujedinjeni za Sevojno, Sloga Sevojno, Zdrava Srbija, studentske inicijative i akcije "Student u svakom selu", uz štandove, tribine, razgovore s građanima, dobrovoljno davanje krvi, basket turnir, skupove poput „Budi glas promene“ i druge manje mobilizacione aktivnosti.

Posebno su upadljivi bili problemi oko liste „Ujedinjeni – Sevojno“, čije je proglašenje više puta osporavano. Lista je najpre oborena zbog navoda da jedan od kandidata nema uredno prebivalište, zatim je ponovo prikupljala potpise, bila vraćana na doradu i odbijana, da bi tek iz trećeg pokušaja bila konačno proglašena. Oko tog procesa organizovani su i protesti, uključivao se advokat, a opozicija je tvrdila da predsednica izborne komisije postupa pristrasno i da proceduralnim manevrima otežava kandidovanje.

Opozicione i studentske aktivnosti pratile su i tvrdnje o različitim oblicima pritisaka. Evidentirani su navodi o napadima na studente tokom studentskih akcija, o mobingu i pritiscima na radnike, naročito u vezi s Valjaonicom bakra gde su, po tvrdnjama opozicije, radnici koji se smatraju protivnicima vlasti pozivani na razgovore. Zabeležen je i slučaj da je studentkinji povezanoj s listom „Ujedinjeni za Sevojno“ navodno onemogućena fakultetska poseta Palati Srbije. Opozicija je uputila i javnu podršku radnicima koji, kako tvrde, trpe političke pritiske i mobing.

³⁶ Instagram, SNS Užice, 17. mart 2026. <https://www.instagram.com/p/DV-rG4Ogg0e/>

³⁷ Instagram, SNS Sevojno, 11. mart 2026. https://www.instagram.com/p/DVwEhQTCIVP/?img_index=1

³⁸ Instagram, Miloš Vučević, 25. februar 2026. <https://www.instagram.com/p/DVLSSCcjIM6/>

³⁹ Instagram, SNS Sevojno, 9. mart 2026. <https://www.instagram.com/p/DVrJNrNiDZC/>

4.3.8. Knjaževac

U Knjaževcu se kampanja nije odvijala samo kroz promociju radova i učestale posete funkcionera, već i kroz borbu oko uslova za ravnopravno učešće u izbornoj trci.

Među aktivnostima vlasti, u prvom planu bili su rekonstrukcija i asfaltiranje ulica i puteva: pripremni radovi na rekonstrukciji gradskih ulica⁴⁰, asfaltiranje puteva ka Koželju, Lukovu i u Sarajevskoj ulici, radovi na Karađorđevoj ulici i u naselju Dubrava, rekonstrukcija vodovodne mreže u ulici 25. maj na Boševu, kao i ulaganja u atarske puteve, energetska mrežu i sportsku infrastrukturu⁴¹. Istovremeno su promovisani i ugovori i subvencije, poput ugovora o energetske efikasnosti za OŠ Dubrava⁴², pomoći za stambene zajednice, pomoći porodicama čija su deca na lečenju, sanacije seoskih objekata i donacija sportskim klubovima. Slične poruke su poslate i kroz aktivnosti visokih javnih i stranačkih funkcionera koji su obilazili opštinu - Ane Brnabić⁴³, Đura Macuta, Adrijane Mesarović, Sare Pavkov, Miloša Vučevića⁴⁴, Nemanje Starovića i drugih.

Opozicioni akteri u Knjaževcu bili su najvidljiviji kroz liste „Knjaževac uz studente – Čista lista – dr Ivan Milošević“ i koaliciju „Promene“, kao i kroz studentske skupove, štandove, tribine i pravne korake usmerene na osporavanje izbornih nepravilnosti. Kampanju je obeležio spor oko proglašenja studentske liste⁴⁵, koja je više puta odbijana, vraćana na dopunu i osporavana, da bi tek nakon žalbi i odluka Višeg suda u Zaječaru bila vraćena u izborni proces. Opozicija je istovremeno ukazivala na selektivnu primenu pravila, mogući sukob interesa u radu OIK-a⁴⁶ i favorizovanje liste okupljene oko SNS-a. Opozicija je ukazivala i na medijsko targetiranje kandidata studentske liste na prorežimskim portalima, na javne napade Milana Đokića, predsednika opštine Knjaževac i prvi na SNS listi, na nosioca liste dr Ivana Miloševića, kao i na

⁴⁰ Instagram, SNS Knjaževac, 7. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DVInJwwDKDU/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ==

⁴¹ Instagram, SNS Knjaževac, 17. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DV-fFgiDPxs/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

⁴² Instagram, Milan Đokić (predsednik opštine), 26. februar 2026,

<https://www.instagram.com/reels/DVOpwUtDBKS/>

⁴³ Instagram, SNS Knjaževac, 8. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DVoY0okjHSc/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ==

⁴⁴ Instagram, Milan Đokić (predsednik opštine), 20. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DWHQqzQiL73/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA%3D%3D

⁴⁵ Instagram, Knjaževac uz studente, 15. mart 2026,

https://www.instagram.com/reel/DV7D7PDjJp9/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA==

⁴⁶ Instagram, Knjaževac uz studente, 7. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DVIARwEjHzD/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

navode o dolasku SNS aktivista iz drugih gradova i angažovanju resursa opštine i javnih preduzeća u kampanji⁴⁷.

4.3.9. Majdanpek

U Majdanpeku je takođe primećena pojačana aktivnost SNS-a, promocija lokalnih ulaganja, a zabeleženi su i opozicioni navodi o pritiscima i neregularnostima.

U Majdanpeku je kampanja vlasti bila zasnovana na spoju intenzivne stranačke terenske aktivnosti, promotivnog predstavljanja ranije i tekuće infrastrukture i učestalih poseta funkcionera. SNS je rano krenuo s prikupljanjem potpisa, predao listu „Aleksandar Vučić – Majdanpek, naša porodica“, organizovao štandove u Majdanpeku, Donjem Milanovcu i Rudnoj Glavi, a kampanju je dodatno pojačavao obilascima pijace, razgovorima s građanima i najavama susreta s odborničkim kandidatima⁴⁸. Kroz stranačke spotove promovisano je asfaltiranje i rekonstruisanje puteva, toplane⁴⁹, Doma učenika u Donjem Milanovcu, dečjih igrališta, sportskih objekata⁵⁰, Centra za kulturu, domova kulture⁵¹ i drugih ulaganja.

Podrška funkcionera ni ovde nije izostala. Majdanpek su obilazili Andrijana Mesarović, Nenad Vujić, Darko Glišić⁵², Sara Pavkov, Marko Kešelj, Demo Berišai drugi, koji su obilazili škole, fabrike, promovisali zaštitu životne sredine, sport i lokalne projekte. Promovisane su i različite vrste pomoći i usluga: od sportskih donacija i udžbenika do sredstava za pešačku stazu, subvencija za stambene objekte i osmomartovskih aktivnosti za penzionere.

Kampanju su pratili i navodi o proceduralnim sporovima, uključujući navod da su pojedini potpisi za SNS listu evidentirani pre nego što su obrasci formalno usvojeni na sednici OIK⁵³.

Opozicioni akteri, pre svega GG „Nu Dau – Ne dam“, „Mi odlučujemo“ i pokret „Ćale, ovo je za tebe“, nastupali su kroz najave kandidatura, prikupljanje potpisa, pokušaje objedinjavanja

⁴⁷ Instagram, Knjaževac uz studente, 19. mart 2026, https://www.instagram.com/p/DWEbHQvCNlt/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA==

⁴⁸ Instagram, SNS Majdanpek, 7. mart 2026, <https://www.instagram.com/reels/DVICyPzCE2n/>

⁴⁹ Instagram, SNS Majdanpek, 15. mart 2026, https://www.instagram.com/reel/DV5nS8nDcE8/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA==

⁵⁰ Instagram, SNS Majdanpek, 17. mart 2026, https://www.instagram.com/reel/DV-exbZCHib/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ==

⁵¹ Instagram, SNS Donji Milanovac, 14. mart 2026, <https://www.instagram.com/reels/DV3S41IjQPE/>

⁵² Instagram, SNS Majdanpek, 11. mart 2026, https://www.instagram.com/reel/DVvbmNHiNDZ/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ==

⁵³ Majdanpek info, “PROGLAŠENA SNS LISTA U MAJDANPEKU – Jedan glas presudio, a potpisi prikupljeni PRE usvajanja formulara?!", 26. februar 2026, <https://web.archive.org/web/20260324145737/https://www.majdanpekinfo.rs/proglasena-sns-lista-u-majdanpeku-jedan-glas-presudio-a-potpisi-prikupljeni-pre-usvajanja-formulara/>

opozicionog fronta i oštru kritiku lokalne vlasti⁵⁴ zbog komunalnih i infrastrukturnih problema, načina trošenja javnog novca i loših uslova života. Kampanju su pratili i ozbiljni navodi o pritiscima i mogućim napadima na opozicione aktiviste, kao i tvrdnje da su u kampanju SNS-a bili uključeni aktivisti iz drugih gradova. Pokret „Ćale, ovo je za tebe“ upozorio je da raspolaže informacijama, dobijenim od građana Majdanpeka, o planiranim napadima uoči i tokom izbora⁵⁵.

4.3.10. Kladovo

U Kladovu je kampanja imala znatno uži obim nego u nekim drugim posmatranim opštinama, ali je i ovde bila jasno vidljiva prednost vlasti u javnom prostoru.

Aktivnosti vlasti su se najviše vezivale za infrastrukturne radove i najave projekata, kao i za susrete s građanima. Po obrascu uočenom i u drugim posmatranim opštinama, aktivnosti su bile povezane s obilascima radova, njavama investicija, potpisivanjem ugovora, posetama ministara i drugih funkcionera, kao i s nizom promotivnih aktivnosti usmerenih ka različitim društvenim grupama. Kroz stranačke kanale promovisani su i konkretni infrastrukturni projekti, poput rekonstrukcije osnovne škole⁵⁶, obnove puteva (npr. putni pravci ka Brzoi Palanci i Golupcu⁵⁷), radova na kanalizacionoj mreži, energetske sanacije objekata javne uprave, kao i ulaganja u kulturnu infrastrukturu, poput obnove tvrđave Fetislam⁵⁸ i centra za kulturu. Jedan od ilustrativnih primera jeste organizovanje besplatnih izleta za penzionere u režiji lokalnih odbora Srpske napredne stranke, uz prisustvo i obraćanje nosioca liste⁵⁹. Istovremeno, uočen je poseban fokus na mlađu populaciju, kroz organizovanje "gejming turnira"⁶⁰, sportskih i zabavnih događaja, čime se dodatno širio obuhvat kampanje.

⁵⁴ Majdanpek info, "Vladimir Božić o izbornoj atmosferi u Majdanpeku za portal [masina.rs](https://www.masina.rs)", 25. februar 2026, <https://web.archive.org/web/20260324145924/https://www.majdanpekinfo.rs/vladimir-bozic-o-izornoj-atm-osferi-u-majdanpeku-za-portal-masina-rs/>

⁵⁵ Instagram, Pokret Ćale ovo je za tebe, 25. februar 2026, https://www.instagram.com/p/DVMMEcTCDuz/?utm_source=ig_web_copy_link

⁵⁶ Instagram, SNS Kladovo, 23. mart 2026, https://www.instagram.com/reel/DWN63bDDNf6/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA==

⁵⁷ Instagram, SNS Kladovo, 14. mart 2026, https://www.instagram.com/reel/DV2-FGejGUc/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA==

⁵⁸ Instagram, SNS Kladovo, 18. mart 2026, https://www.instagram.com/reel/DWBEBnajAOJ/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ==

⁵⁹ Instagram, SNS Kladovo, 12. mart 2026, https://www.instagram.com/p/DVYrpAPDFTf/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

⁶⁰ Facebook, Glas Istočne Krajine, 19. februar 2026, https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=122120816025082632&id=61582478976245&rdid=iz5gjHVG8iunBvgv#

U Kladovu je opozicija bila vidljiva kroz grupu građana „Kladovo ima nas – Vreme je za promene“, koja je vodila manju terensku kampanju. Njihove aktivnosti obuhvatale su štandove i neposredan kontakt s građanima, uključujući akciju povodom 8. marta, kao i učešće na skupu „Budi glas promene“, na kojem je govorio nosilac liste Vanja Berić⁶¹. Tokom jedne od takvih aktivnosti, došlo je do incidenta kada su nepoznata lica vršila pritisak na aktiviste tokom razgovora s građanima, snimala ih i ušla u raspravu koja se završila fizičkim napadom posle čega su aktivisti uklonili štand i prekinuli akciju.⁶² Opozicija je kampanju usmeravala i na kritiku lokalne vlasti, otvarajući pitanja stranačkog zapošljavanja i pritisaka na radnike u Đerdapu⁶³, problema s deponijom kod Milutinovca, kao i nedovršenih radova i stalnih komunalnih intervencija po selima. U Kladovu je sprovedena i akcija „Student u svakom selu“.

4.4. Ilustrativni primeri ključnih obeležja i praksi kampanje

U ovom delu izveštaja biće prikazani konkretni slučajevi i najilustrativniji primeri obrazaca po kojima se odvijala kampanja. Primeri ne govore samo o pojedinačnim incidentima ili izdvojenim zloupotrebama, već pokazuju kako se kampanja sve više oslanja na mehanizme koji su u suprotnosti s osnovnim demokratskim načelima: od pritisaka, zastrašivanja i zloupotrebe javnih resursa do instrumentalizacije institucija, medija i ranjivih grupa. Potvrđuje se i kontinuitet već dobro poznatih praksi iz ranijih izbornih ciklusa, na čije je intenziviranje i postepenu normalizaciju Posmatračka misija Crte i ranije upozoravala.

Slučaj 1. Kula: digitalno i rodno zasnovano nasilje kao sredstvo političkog pritiska

U Kuli je tokom februara zabeležen ozbiljan slučaj rodno zasnovanog digitalnog nasilja, političkog zastrašivanja i reputacionog targetiranja usmerenog protiv opozicionih aktivistkinja, građanki i članova grupe „Mladi Kula“.

Neposredno uoči raspisivanja lokalnih izbora, preko anonimnih Instagram naloga najpre su javno identifikovane i targetirane žene aktivne u javnom i političkom životu, uključujući opozicione odbornice, aktivistkinje i članice porodica političkih aktivista. Objavljivane su njihove fotografije preuzete sa privatnih naloga na društvenim mrežama, uz poruke i insinacije koje su sugerisale navodno postojanje kompromitujućeg eksplicitnog sadržaja, s očiglednim ciljem narušavanja ugleda, izazivanja straha i odvrćanja od daljeg javnog delovanja. Nakon uklanjanja jednog naloga, pojavili su se novi sa sličnim sadržajem i stilom i objava.

⁶¹ Instagram, Kladovo ima nas, 14. mart 2026, <https://www.instagram.com/reels/DV4AJjFDLux/>

⁶² Instagram, Studenti u blokadi, 20. mart 2026, https://www.instagram.com/p/DWHon7egKik/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=MzRIODBiNWFIZA=

⁶³ Instagram, Kladovo ima nas, 10. mart 2026, <https://www.instagram.com/reels/DVtOBaMDNzv/>

Slučaj targetiranja 14 žena izazvao je reakcije opozicionih aktera, građanskih inicijativa i organizacija civilnog društva, ali je institucionalni odgovor izostao. Slučaj je prijavljen policiji. Organizovani su protest i javna tribina „Žene bez straha“, a više organizacija civilnog društva zajednički je ocenilo da je reč o digitalnom nasilju, rodno zasnovanom uznemiravanju i političkom zastrašivanju.

Zabeležen je i slučaj AI-generisanog pornografskog sadržaja praćen drugim oblicima digitalnog uznemiravanja. Po prikupljenim navodima, putem Viber grupa distribuiran je pornografski video-sadržaj kreiran pomoću veštačke inteligencije, u kojem su trojica aktivista grupe „Mladi Kula“ montirani u eksplicitne scene. Istovremeno su beleženi anonimni noćni telefonski pozivi, lažno predstavljanje u ime grupe „Mladi Kula“, kao i nastavak onlajn targetiranja preko više naloga i stranica koje su sistematski objavljivale diskreditujuće i stigmatizujuće sadržaje usmerene protiv opozicionih i studentskih aktera. Slučaj sugerše da digitalno uznemiravanje nije ostalo na nivou pojedinačnog incidenta, već je poprimilo karakter koordinisane kampanje političkog pritiska.

Primeri iz Kule ukazuju na opasnost od nove faze u političkoj borbi, u kojoj se digitalni prostor koristi za sve agresivnije, sofisticiranije i beskrupuloznije oblike pritiska na političke protivnike i građanske aktere.

Posmatračka misija Crte ovim putem skreće pažnju na rizik da se takve manipulativne i nasilne prakse dalje šire i normalizuju, čime se ozbiljno ugrožavaju izborni uslovi, političke slobode i ravnopravno učešće građana u javnom životu.

Slučaj 2. Zloupotreba dece u kampanji kao obrazac političke instrumentalizacije i marketinga

Zabeležen je i niz primera u kojima su deca i maloletnici uključivani u politički i promotivni sadržaj na način koji prevazilazi uobičajeno izveštavanje o javnim događajima i otvara ozbiljna pitanja političke zloupotrebe ranjive populacije. Reč je o različitim obrascima: od instrumentalizacije dece u promotivnim spotovima i funkcionerskim posetama, preko politički obojenih podela poklona i pomoći, do uključivanja maloletnika u sadržaje s političkim porukama. Takve prakse posebno su problematične kada se odvijaju u predizbornom periodu, u opštinama u kojima su raspisani izbori.

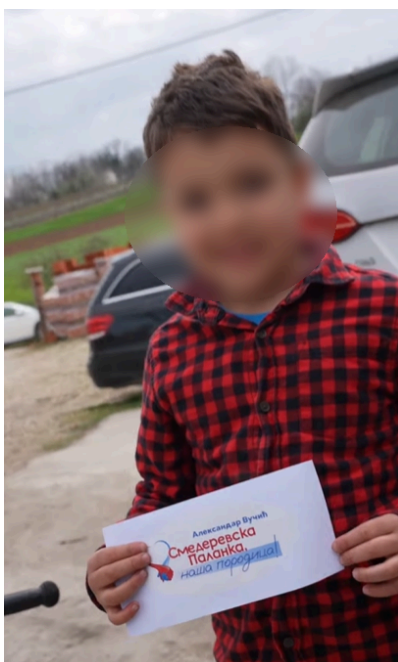
U Aranđelovcu je objavljen promotivni video o poseti Aleksandra Vučića u kojem se pojavljuju deca⁶⁴, dok je u Bajinoj Bašti zabeležen promotivni spot s Aleksandrom Vučićem i decom⁶⁵. U Smederevskoj Palanci objavljen je stranački video o radovima, u kojem se vide deca koja se vraćaju iz škole i s kojom lokalni funkcioner igra fudbal - sve to uz logo stranke i poziv na

⁶⁴ Instagram, SNS Aranđelovac, 15. mart 2026. <https://www.instagram.com/p/DV6oE57DFSL/>

⁶⁵ Instagram, SNS Užice, 15. mart 2026. <https://www.instagram.com/p/DV62J6QgEEd/>

glasanje. U Arandjelovcu je i poseta Nevene Đurić, potpredsednice SNS, jednoj porodici iskorišćena za video sadržaj u kojem se pojavljuju deca⁶⁶.

Deca su u ovoj kampanji primala i poklone, različite vrste pomoći i pogodnosti koje su se komunicirale u političkom kontekstu. U Smederevskoj Palanci zabeležen je slučaj u kojem su funkcioneri i kandidati liste „Aleksandar Vučić – Smederevska Palanka, naša porodica“ posetili porodicu u selu Baničina, pri čemu su deca držala stranački brendirane kovertе. U Guči je Nikola Selaković deci delio SNS pakete i bicikle⁶⁷. U Bajinoj Bašti je poseta bolesnom dečaku, a potom i dostavljanje specijalnog šaha⁶⁸ koji mu je obećao predsednik Srbije, postala deo sadržaja koji se dalje širio kroz provladine medije i naloge. U Sevojnu je poseta porodici s više dece i uručivanje građevinskog materijala takođe predstavljena u promotivnom tonu, s naglašenom porukom o brizi države i podršci porodicama⁶⁹.

Scena iz snimka povodom posete Nevene Đurić i Nikole Vučena porodici u opštini Smederevska Palanka, lice deteta u originalnoj objavi nije zaštićeno od identifikacije (zamagljeno)⁷⁰,

Politički akteri su u kampanji zloupotrebljavali i događaje namenjene deci. U Arandjelovcu je lokalna samouprava prisustvovala dečjem rukometnom turniru, a sam događaj je iskorišćen za snimanje sadržaja za društvene mreže. U Smederevskoj Palanci je u Osnovnoj školi „Vuk Karadžić“ održana dečja sportska manifestacija uz prisustvo lokalnih funkcionera i gostiju iz

⁶⁶ Instagram, SNS Arandjelovac, 16. mart 2026.

https://www.instagram.com/p/DV89ntuDGgA/?img_index=1

⁶⁷ Instagram, Nikola Selaković, 18. mart 2026.

https://www.instagram.com/p/DWCfknqjQQD/?img_index=2

⁶⁸ Instagram, Drina info, 18. mart 2026. <https://www.instagram.com/p/DWBXHgxDTs2/>

⁶⁹ Instagram, Adrijana Mesarović, 10. mart 2026. <https://www.instagram.com/p/DVtH8yDCJmy/>

⁷⁰ Instagram, Nevena Đurić, 24. mart 2026, <https://www.instagram.com/reel/DWQj7bgDc3y/>

Beograda, dok su u istom mestu zabeleženi i navodi da su deca imala skraćene časove kako bi prisustvovala događaju u centru grada, formalno predstavljenom kao edukativni tunel o vršnjačkom nasilju. U Lučanima je opozicija ukazivala na to da je poseta Miloša Vučevića fudbalskom klubu „Mladost“ predstavljala zloupotrebu maloletnika u predizbornoj kampanji. Prilikom posete ministarke Milice Đurđević Stamenkovski Aranđelovcu, na štandu koji je obišla bila su prisutna deca sa smetnjama u razvoju. Snimak⁷¹ te posete iskorišćen je za promociju na društvenim mrežama. Snimak prikazuje i devojčicu u krupnom planu, kao i razgovor s njenom majkom, u kome se navode pogodnosti koje je dobila od države. Posebno težinu tom slučaju daje činjenica da je Đurđević Stamenkovski inače ministarka za socijalna pitanja.

Zabrinjava i to što su deca korišćena u stranačkim spotovima koji direktno promovišu rezultate vlasti ili pozivaju na glasanje. U Majdanpeku je objavljen SNS spot o dečjem igralištu s logom stranke i pozivom na glasanje. U Lučanima je plasiran promotivni video o terenima i besplatnom bavljenju sportom za decu.

Najekstremniji primer zloupotrebe dece dao je Branko Babić u Smederevskoj Palanci. U objavama tog influensera na Instagramu i TikToku pojavljuje se maloletni dečak koji, u razgovoru s odraslom osobom, izgovara političke poruke poput „Živeo Vučić“ i govori da će „glasati za Vučića kada poraste“.

Dodatno je problematično to što se u snimcima vidi da dete dobija poklone, čime se stvara utisak odnosa zavisnosti i zahvalnosti, i to sve u izrazito politizovanom kontekstu. Posebno opor ton slučaju daje činjenica da je predmet manipulacije dete iz socijalno ranjive manjinske zajednice. Lice, identitet i životne okolnosti dečka javno su izloženi.

Posmatračka misija Crte upozorava da takve prakse nisu samo pitanje stila kampanje, već zadiru u osnovne standarde zaštite prava deteta. Uključivanje dece u politički sadržaj, posebno ako su prisutni nagovaranje, eksponiranje njihove ranjivosti, darivanje, stranačka obeležja ili javno povezivanje s političkim porukama i akterima, izrazito je problematičan obrazac i sa stanovišta zaštite deteta i sa stanovišta izbornog integriteta.

Slučaj 3. Zloupotreba zaposlenih u javnom i privatnom sektoru u izbornoj kampanji: ustaljena praksa bez institucionalnog odgovora

Crta je o političkim pritiscima na građane već godinama sistematski izveštavala, dokumentujući obrasce prinude, ucena i partijskog upravljanja radnim i društvenim odnosima. Objavljeni su nalazi⁷² o političkim pritiscima u različitim sektorima, uključujući javne ustanove, javna preduzeća i privatni sektor, uz ocenu da se takvi pritisci ne dešavaju samo pred izbore, već

⁷¹ Instagram, Milica Đurđević Stamenkovski, 23. mart 2026, <https://www.instagram.com/p/DWPUaYWCLtf/>

Instagram, Milica Đurđević Stamenkovski, 23. mart 2026, https://www.instagram.com/p/DWPCYdiK4P/?img_index=8

⁷² Crta, Politički pritisci na građane, <https://pritisci.cрта.rs/>

predstavljaju kontinuiranu protivzakonitu praksu. Dokumentovani slučajevi ukazuju na brisanje granica između radnih obaveza i stranačke lojalnosti, kao i na posledice po slobodu izbora građana. Osim toga, Crta je objavila i posebnu studiju o mreži političkih pritisaka u centrima za socijalni rad⁷³, čime je dodatno pokazano da je reč o razgranatom i dugotrajnom mehanizmu, a ne o izolovanim incidentima.

Aktuelna kampanja za lokalne izbore pokazuje ne samo da ta pojava nije suzbijena, već da se intenzivira i da je u još većoj meri normalizovana. Iz više opština stizali su navodi da su zaposleni u javnom sektoru mobilisani za stranačke aktivnosti, da se na radnike u privatnim firmama vrše pritisci zbog političkog opredeljenja, kao i da se prisustvo mitinzima, rad na terenu i podrška vladajućoj stranci tretiraju kao deo očekivanog ponašanja zaposlenih. U Boru su opozicioni akteri ukazivali na to da su u kampanju vladajuće stranke uključivani i zaposleni dovedeni iz drugih sredina, uz tvrdnje o deljenju poklona u kampanji od vrata do vrata, naročito u romskim naseljima. U Sevojnu su beleženi navodi o pritiscima i mobingu nad radnicima, posebno u vezi s Valjaonicom bakra gde su, po tvrdnjama opozicije, radnici koje smatraju protivnicima vlasti pozivani na razgovore. U Bajinoj Bašti meštani su navodili da su vlasnici i radnici privatnih firmi (kao što su Rolomatik, Inkom i Elektroizgradnja), koji su ranije viđani na studentskim ili opozicionim protestima, bili izloženi pretnjama gubitkom posla kako ne bi izlazili na izbore, dok su zaposleni u Rolomatiku, po istim navodima, za izborni vikend dobili besplatan boravak na Zlatiboru.

Opozicioni predstavnici u toj opštini tvrdili su i da su pojedini privrednici dobijali spiskove ljudi koji navodno podržavaju opoziciju, uz upozorenja da bi ti ljudi mogli ostati bez posla, a privrednici bez benefita. U Lučanima su zabeleženi navodi o otkazu kandidatu opozicione liste, pritiscima na radnike u čačanskoj Slobodi, kao i tvrdnje da zaposleni u Namenskoj tokom Vučićeve posete nisu mogli da napuste radna mesta ni po završetku smene. Meštani su govorili o obećanjima komunalnih usluga i zapošljavanja u zamenu za podršku SNS-u. U Kladovu je opozicija otvarala pitanje stranačkog zapošljavanja i pritisaka na radnike u Đerdapu, što pokazuje da je politička kontrola nad zaposlenima prepoznata kao tema i u sredinama gde je bilo manje otvorenih incidenata. Navodi iz Smederevske Palanke dodatno pokazuju da politička mobilizacija za stranačke skupove može da poremeti rad javnih službi: bivši radnik vodovoda navodi da je pritisak na zaposlene da prisustvuju skupu u Azanji, kojem je prisustvovao predsednik Srbije, kao i organizacija njihovog odlaska, bili toliko intenzivni da tog dana u gradu nije ostalo dovoljno radnika za intervenciju u slučaju pucanja cevi.

Posebno zabrinjava to što, uprkos ozbiljnosti navoda, nema vidljive i efikasne reakcije nadležnih institucija.

⁷³ Crta, "Mreža političkih pritisaka u centrima za socijalni rad", septembar 2023.

https://pritisici.cрта.rs/wp-content/uploads/2023/11/Mreza-politickih-pritisaka_u-centrima-za-socijalni-rad.pdf

Vrtić "Poletarac" u Rumi

Vaspitačica Tatjana Veselinović javno je iznela tvrdnje da je četvero njenih kolega od 12. decembra 2025. odsutno sa radnog mesta jer su angažovani u predizbornoj kampanji u Kuli, dok se istovremeno u evidenciji vode kao prisutni i redovno primaju zarade. O tim navodima razgovarala je i s Crtom. Po njenim navodima, zaposleni mesecima ne dolaze u vrtić, ali su formalno prikazani kao da uredno izvršavaju radne obaveze. Ona navodi da je iz jednog objekta odsutno troje zaposlenih duže od tri meseca, da preostale kolege preuzimaju njihov posao, a da štetu trpe i zaposleni i deca.

Po njenom svedočenju, angažovanje zaposlenih u kampanji odvija se po usmenom nalogu direktorke. Veselinović navodi da je još početkom marta 2026. i u prijavi Ministarstvu obrazovanja istakla da su obaveze zaposlenih prema deci praktično zamenjene partijskim obavezama u Kuli. Ona navodi i da je od 20. februara 2026. broj zaposlenih koji su odsutni iz neposrednog rada s decom dodatno porastao pošto je još jedan vaspitač raspoređen na stranačke aktivnosti.

Organizovan odlazak na stranački skup 21. marta

U Beogradu je 21. marta održan skup Srpske napredne stranke, kao deo predizborne mobilizacije SNS-a. Na skupu su govorili najviši državni i stranački funkcioneri, koji su pozivali građane da 29. marta glasaju za liste vlasti. Skup su pratili brojni navodi o pritiscima na zaposlene, posebno u javnom sektoru, da prisustvuju mitingu, kao i o organizovanom prevozu i evidentiranju prisustva. Predsednik Srbije Aleksandar Vučić, koji je u periodu neposredno pre raspisivanja izbora i tokom kampanje boravio u nizu opština i okruga obuhvaćenih lokalnim izborima 29. marta, javno je odbacio⁷⁴ navode o prinudnom prisustvu i pritiscima.

Uoči mitinga, Crta je od građanke koja je želela da ostane anonimna dobila informaciju da u javnim preduzećima u Staroj Pazovi postoje pritisci da se mitingu prisustvuje i da će odlazak za Beograd biti organizovan iz Novih Banovaca. Obaveštenje o polasku saopšteno je tek dan uoči skupa, 20. marta.

Crta je na terenu potvrdila tu informaciju. Kod Mesne zajednice Novi Banovci najpre se pojavio minibus. Oko 14 časova bilo je prisutno 20-ak ljudi, koji su podeljeni u dve grupe, a neposredno pre ulaska grupno su se fotografisali.

U Subotici je takođe zabeležen navod koji ukazuje na moguće posledice političkog angažovanja zaposlenih u obrazovnim ustanovama po redovno odvijanje nastave. Jedna majka maloletnog deteta navela je da je 19. i 20. marta njeno dete imalo samo po dva časa, jer je učiteljica, po njenim rečima, bila angažovana u pripremama za miting Srpske napredne stranke u Beogradu. Majka tvrdi da je učiteljica veoma aktivna u stranačkim aktivnostima i da se pojavljuje i na

⁷⁴ Danas, „Vučić o mitingu vlasti 21. marta u Beogradu: Oslobodili smo okruge sa juga da ne dolaze“, 18. mart 2026,

<https://web.archive.org/web/20260324150534/https://www.danas.rs/vesti/politika/vucic-o-mitingu-vlasti-21-marta-u-beogradu-oslobodili-smo-okruge-sa-juga-da-ne-dolaze/>

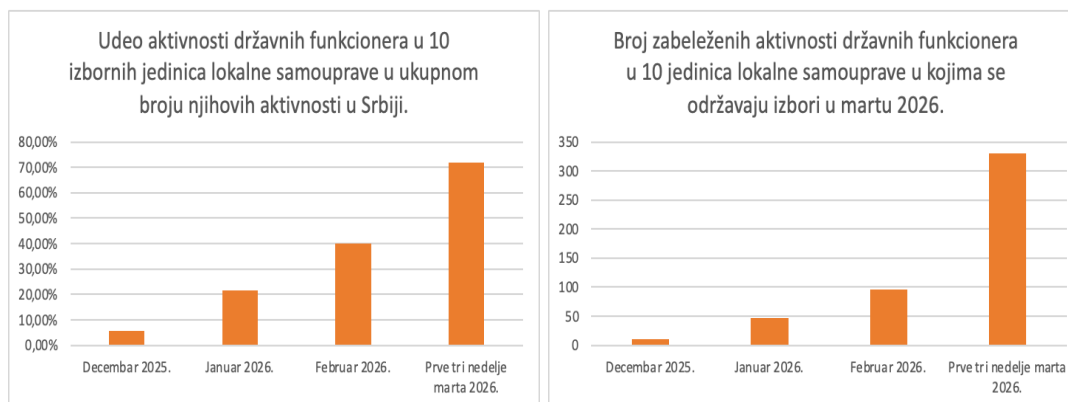
stranačkim fotografijama SNS-a, a kao dodatnu posledicu navodi i da je dnevni boravak tih dana bio otkazan.

Izveštavanje N1⁷⁵ dodatno osvetljava mehanizam organizacije skupa: novinari su, u kontaktu s osobom koja je koordinisala okupljanje statista, dobili neposredan uvid u angažovanje i plaćanje "statista" za dolazak u Beogradsku arenu, pri čemu u početnom pozivu nije bilo jasno naznačeno da je reč o mitingu SNS-a.

Slučaj 4. Zloupotreba države u funkciji lokalne kampanje

Zloupotreba javnih funkcija, resursa i institucija, kao i personalizacija kampanje kroz predsednika Republike, predstavljaju ustaljena obeležja izbornih ciklusa u Srbiji u poslednjoj deceniji, uz primetan trend njihovog daljeg intenziviranja iz ciklusa u ciklus.

U aktuelnom izbornom procesu obe prakse su jasno prisutne: **od raspisivanja izbora u 10 oština je zabeleženo više od 300 aktivnosti visokih državnih funkcionera, dok se lokalna izborna kampanja u značajnoj meri vodi kroz lik, ime i politički kapital predsednika Republike.**

Kako je kampanja odmicala, intenziviralo se i angažovanje visokih državnih funkcionera, pa je u martu, u jeku kampanje, beleženo i po 30 njihovih aktivnosti u jednom danu, kao što je bio slučaj 11. i 18. marta.

Najaktivniji među visokim državnim funkcionerima bili su Adrijana Mesarović, Miloš Vučević, Sara Pavkov, Aleksandar Vučić, Nataša Stanisavljević, Darko Glišić, Dragan Glamočić, Nemanja Starović, Đuro Macut, Đorđe Milićević i Ana Brnabić.

⁷⁵ X, TV N1, 22. mart 2026, <https://x.com/n1srbija/status/2035821331644842171>

Visoki državni funkcioneri učestvovali su u različitim aktivnostima u izbornim opštinama, uključujući stranačke skupove⁷⁶ i sastanke⁷⁷, obilazak infrastrukturnih radova⁷⁸ i javnih ustanova⁷⁹, potpisivanje ugovora⁸⁰ i dodele subvencija⁸¹, posete privrednim subjektima⁸², poljoprivrednim gazdinstvima⁸³ i porodičnim domaćinstvima⁸⁴, razgovore s građanima⁸⁵, kao i u događajima humanitarnog, zdravstvenog, obrazovnog, kulturnog i socijalnog karaktera⁸⁶. Zabeleženo je i njihovo prisustvo na ceremonijama, proslavama, štandovima, promotivnim skupovima i medijskim nastupima u lokalnim medijima⁸⁷.

Posebno obeležje aktuelne kampanje predstavlja njena izrazita personalizacija kroz lik, ime i politički kapital predsednika Republike. Njegov lik predstavlja centralni vizuelni element kampanje, dominirajući na bilbordima⁸⁸, plakatima i drugim promotivnim materijalima.

⁷⁶ Instagram, Miloš Vučević, 15. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DV6bmwjDK8Q/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D&img_index=5

⁷⁷ Instagram, Ana Brnabić, 11. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DVvhfKdjAia/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

⁷⁸ Instagram, Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, 20. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DWGzOW6DEpu/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

⁷⁹ Instagram, Milica Đurđević Stamenkovski, 20. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DWGnNupCHNZ/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

⁸⁰ Instagram, Sara Pavkov, 11. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DVvvUx2Dftf/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

⁸¹ Instagram, Dubravka Đedović Handanović, 5. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DVgD9loCMES/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

⁸² Instagram, Nemanja Starović, 23. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DWOUY3oiugU/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

⁸³ Instagram, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, 23. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DWOQIIWCH1S/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

⁸⁴ Instagram, Sanja Radojević Škodrić, 27. februar 2026,

https://www.instagram.com/p/DVRW_DKjTSR/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D&img_index=3

⁸⁵ Instagram, Bratislav Gašić, 4. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DVeYopCjsza/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D&img_index=4

⁸⁶ Instagram, Miloš Vučević, 25. februar 2026,

https://www.instagram.com/p/DVLiVJiDAKw/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

⁸⁷ Instagram, Milenko Jovanov, 25. februar 2026,

https://www.instagram.com/p/DVLvW6oDMaW/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTIwNjQ2YQ%3D%3D

⁸⁸ Danas, "Hala „iskićena“, Vučić se „pojačava“ u sumrak: Kakva je predizborna atmosfera u Arandjelovcu?", 13. mart 2026.

<https://web.archive.org/web/20260324150844/https://www.danas.rs/vesti/politika/predizborna-atmosfera-u-arandjelovcu/>

Personalizacija je dodatno naglašena time što nazivi izbornih lista sadrže njegovo ime i prezime⁸⁹, dok su i terenske aktivnosti brendirane njegovim imenom, pa aktivisti - ali i ministri - nastupaju u jaknama s natpisom „Vučić tim“⁹⁰. Ime i prezime predsednika Republike prisutni su i na promotivnim materijalima koji se dele građanima, uključujući bombonjere⁹¹, kese⁹², flašice za vodu, beležnice i druge kampanjske materijale⁹³. Osim toga, predsednik Republike neposredno učestvuje u kampanji kroz posete⁹⁴ opštinama u kojima se održavaju izbori, gostovanja na lokalnim televizijama⁹⁵, kao i kroz promotivni video sadržaj⁹⁶ o izborima koji se emituje i na televizijama s nacionalnom pokrivenošću.

Detalj iz promotivnog videa o poseti u Smederevskoj Palanci⁹⁷

⁸⁹ Instagram, SNS Aranđelovac, 21. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DWJql09DCcY/?img_index=18

⁹⁰ Instagram, Nemanja Starović, 8. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DVn7XwPige-/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTlwNjQ2YQ%3D%3D&img_index=4

⁹¹ Instagram, Nevena Đurić, 24. mart 2026, <https://www.instagram.com/reel/DWQj7bgDc3y/>

⁹² Instagram, SNS Kladovo, 19. mart 2026, <https://www.instagram.com/p/DWFLKCYjlyd/>

⁹³ Instagram, SNS Bajina Bašta, 23. mart 2026, <https://www.instagram.com/reel/DWOdGRNDLha/>

⁹⁴ Instagram, Miloš Vučević, 15. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DV6bmwjDK8Q/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTlwNjQ2YQ%3D%3D&img_index=5

Instagram, Budućnost Srbije, 16. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DV9FI0HFxZI/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTlwNjQ2YQ%3D%3D&img_index=3

Instagram, Miloš Vučević, 15. mart 2026,

https://www.instagram.com/p/DV6V6syjN-L/?utm_source=ig_web_copy_link&igsh=NTc4MTlwNjQ2YQ%3D%3D&img_index=6

⁹⁵ Instagram, SNS Aranđelovac, 13. mart 2026, https://www.instagram.com/p/DV1TzfPjBi_/

⁹⁶ Instagram, Aleksandar Vučić, 12. mart 2026, <https://www.instagram.com/p/DVy64dMjC8H/>

⁹⁷ Instagram, Nevena Đurić, 24. mart 2026, <https://www.instagram.com/reel/DWRUPp7jdwJ/>

Najzad, i veliki stranački skup posvećen lokalnim izborima održan je u Beogradu⁹⁸, ne u nekoj od opština u kojima se izbori održavaju, s predsednikom Republike kao glavnim govornikom i uz izuzetnu medijsku pažnju.

Stepen angažovanja državnog vrha sugerše da su **lokalni izbori poprimili gotovo nacionalni značaj**, pri čemu je učešćem aktera koji raspolažu najvećim javnim autoritetom, institucionalnom vidljivošću i pristupom državnim resursima **granica između države i stranke skoro u potpunosti izbrisana**.

Zanimljiv fenomen u ovoj kampanji je i “spuštanje u narod” pojedinaca koji su već godinama poznati kao medijski izrazito eksponirani zagovornici Vučićeve politike, a javno se predstavljaju kao nezavisni analitičari, stručnjaci, intelektualci, influenseri... Neposredno pred početak ove predizborne kampanje objavljeno je istraživanje Crte i Istinomera “Vučićev ansambl”, u kojem su objašnjeni mehanizmi koordinacije i specifičnosti uloga i zadataka koje više desetina medijski najprisutnijih ličnosti ima u centralizovanom propagadnom poduhvatu.

To istraživanje izazvalo je žestoke reakcije nekih od dotičnih “članova ansambla”, ali je ova lokalna kampanja potvrdila da njihovo “slobodno mišljenje”, odnosno usluge imaju vrlo jasnog korisnika. Neobično je što je za potrebe ovih izbora više njih počelo da se pojavljuje u skromnim malovaroškim domovima kulture i drugim javnim prostorima, a ne samo u televizijskim studijima u kojima su građani naučili da ih vide. Tribinama na kojima su uglavnom veličali predsednika države, ali i obećavali pojedincima i ustanovama finansijsku pomoć iz sopstvenih sredstava, publiku su činili uglavnom radnici lokalnih javnih preduzeća i stariji građani.

Slučaj 5. Zloupotreba medija u funkciji lokalne kampanje

Dok su se na terenu lokalni izbori vodili kroz lik predsednika Republike, prisustvo državnog vrha i prenošenje nacionalnih političkih poruka na lokalni nivo, **u dominantnom medijskom predstavljanju lokalni izbori nisu prikazivani kao takmičenje lokalnih programa i kandidata, već kao pitanje državne stabilnosti, suvereniteta i opstanka**.

U takvom okviru, predsednik Republike prikazivan je kao centralna figura države, razvoja, bezbednosti i zaštite nacionalnih interesa, dok su opozicija, studenti i drugi kritičari vlasti predstavljeni kao destabilizujući i antidržavni akteri, često objedinjeni pod etiketom „blokaderi“. Kroz povezivanje unutrašnje političke situacije sa spoljnim pritiscima, regionalnim tenzijama, ratovima i energetsom krizom stvarana je atmosfera permanentne ugroženosti, dok su razvojni projekti, investicije i ekonomski pokazatelji korišćeni kao potvrda uspešnosti i legitimnosti aktuelne vlasti.

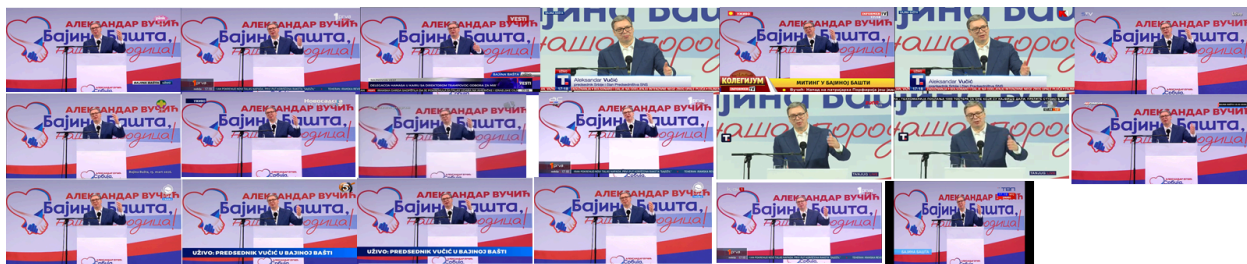
⁹⁸ Instagram, SNS Smederevska Palanka, 22. mart 2026, https://www.instagram.com/p/DWMvcqxCK_7/

Prema Crtinim podacima, predsednik Republike se od početka godine obratio **105** puta na nacionalnim, regionalnim i lokalnim televizijama, a od početka kampanje **47** puta u roku od **30** dana. Od raspisivanja lokalnih izbora dao je **devet** intervjuja, i to ne samo lokalnim televizijama u gradovima i opštinama u kojima se održavaju izbori, već i nacionalnim televizijama, uključujući **dva** intervjuja za Jutarnji program RTS 1.

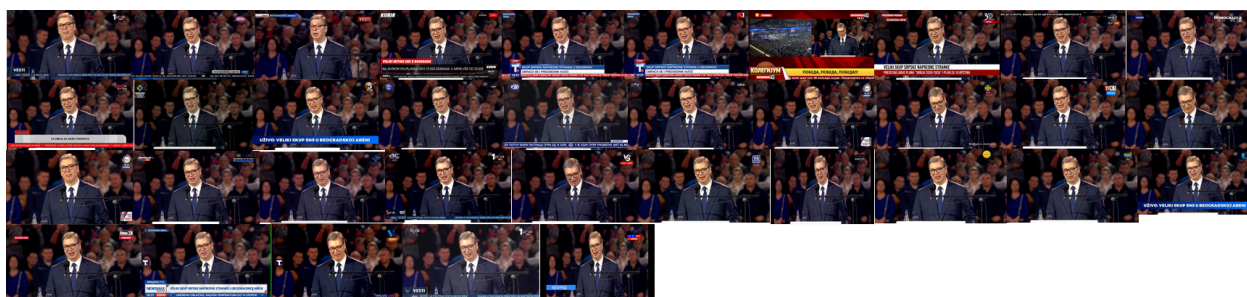
Stranačke skupove tokom kampanje nisu prenosile samo lokalne televizije iz sredina u kojima se izbori održavaju, već i televizije iz mesta u kojima se izbori ne održavaju, uključujući medije sa potpuno suprotnih krajeva zemlje, kao i regionalne i nacionalne televizije. Tako je stranački skup, održan 9. marta u **Sivcu** prenosilo **20 TV stanica**, 13. marta u **Arandjelovcu** - **26 TV stanica**, 14. marta u selu **Azanja kod Smederevske Palanke** - **devet TV stanica**, 15. marta u **Bajinoj Bašti** - **24 TV stanice**. Ipak, rekordni broj zabeleženih TV stanica koje su prenosile obraćanje Aleksandra Vučića sa stranačkih skupova je bio **21. marta iz Beogradske arene**. Taj skup su prenosile čak **43 TV stanice**.

Arandjelovac

Bajina Bašta

U periodu koji prethodi lokalnim izborima u Srbiji zakazanim za 29. mart 2026. godine, primećuje se i ubrzana konsolidacija i širenje provladinih medijskih resursa na lokalnom nivou. Mreža lokalnih emitera prešla je u vlasništvo povezanih aktera okupljenih oko kompanije Best Media Team, koja posluje u okviru Alo Media Systema, iza koje stoji Saša Blagojević. Po dostupnoj dokumentaciji o prenosu vlasništva, ta grupa je preuzela više lokalnih televizija i emitera, uključujući TV 5 Užice, Lav Plus u Užicu, TV Priboj, V5 Valjevo, Santos u Zrenjaninu, RTV Bačka Palanka, Lotel Plus u Loznici, TV Golija i TV Kikinda, čime se dodatno koncentriše vlasništvo nad lokalnim medijima unutar jedne poslovne strukture.

Istovremeno, po pisanju Cenzolovke, lokalna televizija Lav Plus u Čačku profilisala se kao regionalni produkcion i distributivni centar sadržaja povezanih medija, pri čemu su u njen program uključeni urednici i autori iz tabloida Informer, dok se informativne emisije iz tog studija reemituju i na televizijama u Užicu i Priboju. Te programske i kadrovske promene dešavaju se u jeku izborne kampanje, uz zabeležene javne reakcije poput protesta građana ispred zgrade televizije tokom gostovanja predsednika Srbije u programu.

Paralelno, vlasnik Informera Dragan J. Vučićević stekao je 10 odsto udela u Best Media Team-u za simboličan iznos, postavši manjinski suvlasnik i ukazujući na dodatno umrežavanje i povezivanje provladinih medijskih aktera u različitim regionima.

Uporedo s konsolidacijom tradicionalnih elektronskih medija, zabeležen je i paralelni model ekspanzije kroz osnivanje i brzo umrežavanje lokalnih informativnih portala. Recimo, kompanija Zaple Media Group iz Novog Sada, osnovana krajem 2025. godine, u kratkom periodu je počela da registruje i preuzima više lokalnih sajtova, pri čemu se kao glavni i odgovorni urednik u više slučajeva pojavljuje ista osoba povezana s Centrom za društvenu stabilnost. Nakon preuzimanja portala Drina Info u Bajinoj Bašti, kompanija je ubrzo registrovala dodatne portale poput Srbija na istoku, Palanačke vesti i Glas Aranđelovca, a njihov broj je nastavio da raste, te je od početka 2026. evidentirano ukupno 11 povezanih lokalnih portala.

Slučaj 6: “Svetski, a naši”; strani “posmatrači” s domaćim zadatkom

U svih deset JLS **akreditovan je značajan broj domaćih, a u devet od deset JLS i stranih posmatračkih misija** (ukupno 29, od čega 24 domaće i 5 stranih). Za mnoge od tih misija postoji sumnja da se iza maske posmatrača krije namera da odigraju drugačije uloge tokom izbornog dana, imajući u vidu zloupotrebu položaja građanskih posmatrača na izborima 2025. godine u Zaječaru i Kosjeriću. Ovo je prvi put da su na lokalnim izborima akreditovana i četiri strana udruženja, potpuno nepoznata domaćoj javnosti (nesporna je jedino misija Saveta Evrope).

Ta udruženja, kao i pojedinci koje su akreditovali na ovim izborima, poznati su, međutim, respektabilnim međunarodnim asocijacijama posmatračkih organizacija i već su prepoznati kao „lažni posmatrači“, kojima je zadatak da u korist autoritarnih vlada negiraju teške izborne nepravilnosti. Lako je pretpostaviti da sa sličnim zadatkom dolaze i u Srbiju.

Dva od šest imena akreditovanih posmatrača iz SAD već su zabeležena u bazi lažnih posmatrača koju je napravila međunarodna asocijacija EPDE (The European Platform for Democratic Elections). Oni su se pojavili na lokalnim izborima prošle godine u Gruziji, koje nije

posmatrala nijedna pouzdana domaća ili međunarodna misija, i istakli se davanjem mišljenja u skladu sa stavovima vladajuće, prokremljske partije „Gruzijski san“. Kao posmatrač u Srbiji akreditovana je i supruga jednog od njih.

Takođe, reč je osobama za koje su ustanovljene bliske veze s Centrom za fundamentalna prava iz Mađarske, organizacijom koja je vrlo bliska Fideszu Viktora Orbana. Kuriozitet je da se među „posmatračima“ našao i čovek koji je ko-osnivač Nacionalne organizacije za brak (National Organization for Marriage), a akreditovan je u ime Međunarodne organizacije za porodicu (International Organization for the Family), u čijoj misiji se ne navodi posmatranje izbora ili slične aktivnosti.

Indikativno je i da su kao prevodioci američkih posmatrača akreditovani pojedinci koji su direktno povezani sa Srpskom naprednom strankom i njoj bliskom organizacijom Centar za društvenu stabilnost, uključujući i Rajka Kapelana, poslanika SNS u Skupštini AP Vojvodine.

5. Crtine prijave

Posmatračka misija Crte podnela je **ukupno 21 prijavu Agenciji za sprečavanje korupcije u vezi s ovim lokalnim izborima** – 7 pre zvaničnog početka kampanje i 14 nakon raspisivanja izbora – zbog sumnje na zloupotrebu javnih resursa i korišćenje javnih funkcija u svrhu političke promocije (u smislu Zakona o sprečavanju korupcije) i povrede odredbi o postupanju političkih stranaka (na osnovu zakona o Zakona o finansiranju političkih aktivnosti).

Pre početka zvanične kampanje, Crta je podnela **inicijativu za nadzor** Povereniku za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti zbog sumnje na nezakonitu obradu podataka o ličnosti u političke svrhe (uključujući podatke o maloletnim licima i njihovom zdravstvenom stanju) u Arandjelovcu.

Osim toga, Crta se **dopisom** obratila Povereniku za zaštitu ravnopravnosti zbog sumnje na povredu prava maloletnog lica iz Bajine Bašte u toku izborne kampanje i podnela **prijavu** Regulatornom telu za elektronske medije zbog zloupotrebe učešća maloletnika u programu u političke svrhe, povodom istog događaja.

Prijave Agenciji za sprečavanje korupcije podnete pre zvaničnog početka kampanje:

- protiv Srpske napredne stranke zbog organizovanja aktivnosti (PS turnir) u Kladovu, za koju se smatra da ne spada u redovan rad političke stranke;
- protiv Milana Đokića, predsednika opštine Knjaževac i predsednika Opštinskog odbora Srpske napredne stranke, u kontekstu korišćenja javne funkcije tokom proslave praznika Bibijako đive u Knjaževcu;
- protiv Srpske napredne stranke i Nataše Stanisavljević, komesarke za izbeglice i migracije, nakon radnog sastanka održanog s članovima stranke u okviru službenih aktivnosti u Kladovu;
- protiv Srpske napredne stranke i Nikole Selakovića, ministra kulture, Damjana Miljanića, predsednika opštine Kula, i Karolja Valkea, zamenika predsednika opštine Kula, povodom službene posete u vezi sa Srpskom naprednom strankom u Kuli;

- protiv Srpske napredne stranke i Milana Jaćimovića, direktora JKP „Bukulja“, Gorana Orlića, odbornika Skupštine opštine Arandjelovac, i Gordane Gajović, direktorke Opšte bolnice u Arandjelovcu, u vezi s predstavljanjem rada javnih preduzeća i ustanova u Arandjelovcu;
- protiv Marije Elez, zamenice predsednika Skupštine opštine Arandjelovac, i Nevene Irić, zamenice predsednika opštine Arandjelovac, zbog javnih nastupa, u kontekstu aktivnosti lokalne samouprave i izborne kampanje;
- protiv Bratislava Ćirkovića, državnog sekretara u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, povodom posete seoskom gazdinstvu u Arandjelovcu.

Prijave Agenciji za sprečavanje korupcije podnete nakon raspisivanja izbora:

protiv Andrijane Mesarović, ministarke privrede, i Srpske napredne stranke, nakon službene posete u Smederevskoj Palanci;

protiv Srpske napredne stranke i Milenka Ordagića, predsednika opštine Bajina Bašta, zbog promotivnog političkog skupa u Bajinoj Bašti;

protiv Srpske napredne stranke i Miloša Šejnjanovića, sekretara izborne komisije u Kladovu, u vezi sa korišćenjem javnih resursa u Kladovu;

protiv Nikole Selakovića, ministra kulture, nakon političkih aktivnosti u prostorijama stranke tokom službene posete u Kladovu;

protiv Dragana Glamočića, ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, povodom posete opštinskoj upravi u Lučanima;

protiv Aleksandra Vučića, predsednika Republike Srbije, u vezi sa javnim nastupima na mitinzima i objavama koje se odnose na više izbornih opština, naročito zbog sumnje na nedozvoljenu promociju Srpske napredne stranke i njenih proglašenih izbornih lista i postupanje izvan ustavnih nadležnosti, suprotno načelu državnog jedinstva;

protiv Marka Kešelja, državnog sekretara u Ministarstvu sporta, nakon funkcionerskih poseta školama u Majdanpeku;

protiv Srpske napredne stranke, povodom predstavljanja infrastrukturnih i komunalnih projekata u Sevojnu;

protiv Srpske napredne stranke (dve prijave), zbog promotivnih spotova u kojima se prikazuju javne ustanove (škola i zdravstvena ustanova) u Boru;

protiv Siniše Malog, ministra finansija, nakon aktivnosti prilikom obilaska opštine Lučani;

Uglješe Mrdića, javnog funkcionera, (dve prijave) i Srpske napredne stranke, u vezi sa razgovorima sa građanima i pružanjem pravnih saveta u toku izborne kampanje za lokalne izbore;

Metodologija

Crta je u svojstvu nezavisne domaće posmatračke misije pratila tok izborne kampanje na lokalnim izborima u 10 jedinica lokalne samouprave, po međunarodnim standardima za nestranačko i nepristrasno posmatranje izbora: Deklaraciji o principima za nestranačko građansko posmatranje izbora 59 i Kodeksu ponašanja za nestranačke posmatrače.

Posmatranje izborne kampanje na terenu sprovedeno je kroz sistematsko prikupljanje i analizu podataka o radu izborne administracije i fazama kandidovanja i organizovanja izbornog procesa od momenta raspisivanja izbora, a potom o predizbornoj atmosferi, aktivnostima kandidata i predstavnika vlasti, kao i o ključnim dešavanjima u lokalnim zajednicama.

Podaci su prikupljeni putem:

- posmatranja rada izborne administracije i svih faza organizovanja izbora u periodu kampanje, posmatranja najuticajnijih medija i monitoringa i analize sadržaja dostupnog na onlajn kanalima (društvene mreže, zvanične internet prezentacije),
- polustrukturisanih i nestrukturisanih intervjua s posmatračkom mrežom Crte, meštanima lokalnih sredina, političkim i drugim relevantnim lokalnim akterima,
- terenskih opservacija tokom poseta i obilazaka jedinica lokalne samouprave,
- informacija i saznanja prikupljenih kroz saradnju s mrežom novinara saradnika Crte.

Crta je posmatranje lokalnih izbora u deset jedinica lokalne samouprave započela 1. decembra 2025. godine. Od raspisivanja izbora, Crtini posmatrači podneli su više od 2.000 izveštaja o dešavanjima u posmatranim opštinama i obavili više od 200 razgovora s građanima, kao i s političkim i drugim relevantnim lokalnim akterima.

O posmatračkoj misiji Crte

Crta je nezavisna, nestranačka organizacija civilnog društva posvećena razvoju demokratske kulture i građanskog aktivizma. Kreiranjem predloga javnih politika, zastupanjem principa odgovornog ponašanja vlasti i državnih institucija i edukacijom građana o njihovim političkim pravima Crta se zalaže za uspostavljanje vladavine prava i razvoj demokratskog dijaloga. Od 2016. godine Crta se bavi posmatranjem izbora na nacionalnom i lokalnom nivou. Crta koordinira rad mreže "Građani na straži," koja je registrovana kao udruženje i broji više hiljada građana osposobljenih da nadziru regularnost glasanja. Kontinuirana borba za unapređenje uslova za poštene i slobodne izbore je kičma svih Crtinih aktivnosti. Posmatračku misiju Crte čine akreditovani dugoročni i kratkoročni posmatrači Crte i njenog udruženja Građani na straži. Za nezavisno, građansko posmatranje ovi lokalni izbori imaju istorijski značaj, zato što su građani Srbije svojim sredstvima omogućili sprovođenje misije Crte i u Zaječaru i u Kosjeriću. Crta izbore posmatra u skladu sa međunarodnim standardima i pravilima građanskog posmatranja. Crta je od 2016. godine pratila sve nacionalne (parlamentarne i predsedničke) i beogradske izbore, kao i lokalne izbore u Zaječaru i Pećincima 2017. godine, u Lučanima 2018. godine i u pet opština na lokalnim izborima 2025. - Kosjerić, Zaječar, Negotin, Sečanj i Mionica.

Crtini nalazi i preporuke iz prethodnih izbornih procesa komplementarni su sa nalazima i preporukama međunarodne posmatračke misije OEBS/ODHIR. Zbog poštovanja međunarodnih standarda za nezavisno, građansko posmatranje izbora Crta je članica Evropske mreže organizacija koje se bave posmatranjem izbora (ENEMO) kao i Globalne mreže organizacija koje se bave posmatranjem izbora (GNDEM).

Za više informacija kontaktirajte Jovanu Đurbabić na e-mail: jovana.djurbabic@crt.rs